



Xəbər
Bir gündə iki intihar: Bakıda qadın, Şəkidə kişi canına qəsd etdi
yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 28 iyul 2016-cı il Cümə axşamı № 163 (6484) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Putin-Ərdoğan görüşü: regionun taleyini dəyişəcək tandem



Qərb Türkiyə və Rusiyanı qədr ortaqlarına çevirir; gözlər Ərdoğanında, nəzərlər Peterburqda; Ankaranın qərarı nə olacaq?..

yazısı səh.9-da

Dünya Bankı Azərbaycanda problemli kreditlərlə də məşğul olacaq

yazısı səh.10-da

Şirvandakı dəhşətli partlayışın səbəbi; təxribat, yoxsa səhlənkarlıq - sensasion təfərrüatlar

yazısı səh.13-də

Etibar Əliyev:

“Sovet dövründə ali təhsilin keyfiyyəti yüksək, qəbul qüsurlu idi, indi əksinədir”

yazısı səh.4-də

Qəddafi ABŞ-ın ərəb diktatorlarla bağlı planını bilirmiş

yazısı səh.7-də

Azər Tağıyev Vəkillər Kollegiyasının ömürlük sədri olmağa hazırlaşır

yazısı səh.10-da

Dənizkənarı hasarlar, villalar söküləcək - siyahı hazır

yazısı səh.10-da

Referendum məktəb direktorlarının təttilini yarımcıq qoydu

yazısı səh.7-də

Qaxda kişini ilan sancdı, qonşusu zəhəri sorub özü də zəhərləndi

yazısı səh.14-də

İran hökuməti türkləri təhqir edənləri mükafatlandırdı

yazısı səh.12-də

Bugündən Bakıda pulsuz hepatit müayinələri keçiriləcək

yazısı səh.2-də

İşğalçı ölkədə gözlənilənlər gerçək olur

ERMƏNİLƏR BİR-BİRİNİ QIRMAĞA

QALXDI - DÜŞMƏN ÖLKƏ QARIŞDI

Qarabağ müharibəsi canilərindən biri də güllələnənlər arasındadır; silahlılar təcili yardım personalını girov götürdülər; Sərkisyanın istefası tələbləri ciddiləşir; milli etimad hökumətinin yaradılması təklifi irəli sürüldü; ABŞ isə Ermənistandakı vətəndaşlarına xəbərdarlıq çağırışı elədi...



musavat.com
Təgrül İsmayil

yazısı səh.8-də

Generalın qudasının adı tikinti şirkəti ətrafındakı qalmaqalda hallanır

Səfərbərlik Xidmətinin rəisi Arzu Rəhimovun yaxın qohumu Füzuli Talıbova ittihamlar var; onun “Evrostroy-S” şirkətini ələ keçirmək üçün plan qurduğu deyilir

yazısı səh.3-də



“Elşən Mustafaoğlunun qızı məktəbə getmək istəmir ki, atasını dövlətə xəyanətə görə tutublar”

yazısı səh.3-də



Arzu Nağıyev: “Qapalı xüsusi xidmət orqanı həyatından sonra jurnalistikaya gəldiyim üçün xoşbəxtəm”

yazısı səh.5-də



“Murov qartalı” - kəşfiyyatçı Raquf Orucovun haqq etdiyi fəxri ad...

yazısı səh.6-də

“Universitetlər gəlirdən çox reytingləri barədə düşünməlidir”

Etibar Əliyev: “Sovet dövründə ali təhsilin keyfiyyəti yüksək, qəbul qüsurlu idi, indi qəbul qüsursuz aparılır, lakin ali təhsilin keyfiyyəti aşağıdır”



TQDK orta ixtisas təhsili müəssisələri seçən abituriyentlərə xəbərdarlıq etdi

Jurnalistikaya qəbul olmaq istəyənlər üçün qabiliyyət imtahanı keçiriləcək

Saat 10:00-a olan məlumata əsasən, kolleclərə qəbul olan 8922 abituriyentdən cəmi 50 faizi qeydiyyatdan keçib. Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyasından (TQDK) “Report”-a verilən məlumata görə, ümumi orta təhsil bazasında orta ixtisas təhsili müəssisələrinə qəbul olanlar 29 iyul saat 17:00-dək tələb olunan sənədləri təqdim etməklə qəbul olduqları təhsil müəssisəsində qeydiyyatdan keçməlidirlər.

Abituriyentin göstərilən müddətdə qeydiyyatdan keçməsi onun müvafiq ixtisasa yerləşdirilməkdən imtina etməsi kimi qiymətləndiriləcək və o, qəbul olanlar siyahısından xaric ediləcək.

Tələbə Qəbulu üzrə Dövlət Komissiyası (TQDK) iyul ayının 29-da 2016/2017-ci tədris ili üçün ali təhsil müəssisələrinin bakalavriat səviyyəsinin jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq istəyən abituriyentlər üçün qabiliyyət imtahanı keçirəcək.

Komissiyadan «Trend»-ə verilən məlumata görə, bu mərhələdə 2016-cı ilin aprel ayının 1-dən 28-dək jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq üçün internet vasitəsilə anket dolduraraq qeydiyyatdan keçmiş və III ixtisas qrupu üzrə test imtahanı verərək müsabiqə şərtini ödəyən abituriyentlər iştirak edə biləclər.

İmtahan Bakı şəhərində və TQDK-nin regional mərkəzlərinin yerləşdiyi Naxçıvan, Gəncə, Lənkəran, Şəki, Ağcabədi, Göyçay və Şirvan, Xaçmaz şəhərlərində təşkil olunacaq.

Abituriyentlər imtahanda iştirak etmək üçün tələb olunan “İmtahana buraxılış vəərəqəsi”ni TQDK-nin internet saytından (<https://eservices.tqdk.gov.az/brxvjur/?frm=egov>) çap edirlər. Bu sənəddə imtahanın keçiriləcəyi şəhər (rayon), bina, zal, başlanma vaxtı və abituriyentin imtahan binasına gəlmə vaxtı qeyd olunub.

Buraxılış vəərəqəsi ilə yanaşı, abituriyentlərə “Yaddaş kitabçası”ndan çıxarış da təqdim olunur. Burada abituriyentlərə imtahan prosesi ilə bağlı vacib tövsiyələr, onların əməl etməli olduqları qaydalar və digər zəruri məlumatlar çatdırılır.

İmtahan saat 11:00-da başlayır və 2 saat 30 dəqiqə davam edəcək.

Jurnalistika ixtisasına qəbul olmaq üçün 815 abituriyent qeydiyyatdan keçib. Onlardan 539 nəfəri III ixtisas qrupu üzrə keçirilən test imtahanında tələb olunan müsabiqə şərtini ödəyərək ikinci mərhələyə buraxılıb. Bu mərhələdə iştirak edəcək abituriyentlərdən 129 nəfərini oğlanlar, 410 nəfərini qızlar təşkil edir. 509 abituriyent Azərbaycan, 30 abituriyent isə rus bölməsi üzrə imtahan verəcək.

Abituriyentlər imtahana özləri ilə 2 sənəd gətirməlidirlər: - şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin əslini;

Ali məktəblərə qəbul imtahanları başa çatdı. Abituriyentlər artıq sabahdan, yəni iyulun 29-dan avqustun 10-dək ixtisas seçimini edəcəklər. Qəbul imtahanları yekunlaşsa da, göstəricilər ötən illə müqayisədə elə də ürəkaçan deyil. Məsələn, I və IV qrup üzrə 61 faiz abituriyent 0-200 bal toplaya bilməyib. Qəbul imtahanlarında abituriyentlərin göstərdiyi biabırçı nəticələrlə bağlı “XXI əsr” Təhsil Mərkəzinin rəhbəri, təhsil eksperti Etibar Əliyevlə söhbət etdik.

- I və IV ixtisas qrupu üzrə 22 min 508 abituriyent 0-200 bal toplaya bilməyib. Bu da imtahanda iştirak edənlərin 61 faizi deməkdir. Sizcə, bu rəqəm çox deyilmi?

- Bəli, nəticələr ürəkaçan deyil. Abituriyentlərin aşağı nəticə nümayiş etdirməsinin bir neçə səbəbini göstərmək olar - müəllimlərin öz peşələrinə məsuliyyətsiz yanaşmalarını, repetitor institutunun zəifləməsini, dərslərdə məzmun problemini, dərstdən yayınma hallarının çox olmasını və sair. Fənn proqramları uşaqlar tərəfindən normal mənimsənilsə, bu göstərici xeyli aşağı düşə bilər. Bizə elə gəlirdi ki, müəllimlərin əmək haqqı yüksəldikdən sonra orta təhsilin keyfiyyətində müsbətə doğru dəyişiklik yaranacaq. Bununla yanaşı, hər tədris ilində “ilin yaxşı müəllimləri” və “yaxşı məktəbləri” seçilib, pulla mükafatlandırılır. Lakin motivasiya aşağı düşür. Bizim orta təhsil sistemimizin belə xüsusiyyətləri var. Biz indi də müəllimləri qınamaqdan çəkinirik. Ancaq keyfiyyətin əsas göstəriciləri onlardan asılıdır. Fizikada “entropiya” anlayışı var. Sistem entropiyası sistemdə nizamsızlıq dərəcəsinə xarakterizə edir. Bu anlayışı təhsilə də aid etmək olar. Biz nizamsızlıq dərəcəsinə hələ də dəqiq müəyyənləşdirə bilmirik.

- Yəni 61 faiz abituriyentin müsabiqədə iştirak edə biləcək balı toplamamasını məktəblərdəki təlim-tədris işinin səviyyəsinin artmamasının nəticəsi adlandırmaq olar?

- Bizdə istər şəhər məktəblərində, istərsə də kənd məktəblərində təhsilin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün işlər görülür. Lakin keyfiyyətdə coğrafi faktor hələ də qabarıqlığı ilə özünü göstərir. Çox vaxt biz keyfiyyəti kurikulumlardakı qüsurlarla əlaqələndiririk. Yaxşı, biz yapon və yaxud alman orta məktəblərinin kurikulumlarını bizim məktəblərə gətirsək, müəllimlərimiz keyfiyyətdə dəyişiklik yarada biləcəklərmi? Yox. Məncə, müəllimin öz tədris metodikası tədrisdə mühüm rol oynamalıdır. Bu metodika uşaqlarda istedadın üzə çıxmasına səbəb olmalıdır. Bunun üçün onlar bəyənmedikləri dərsləklərdən əlavə dərsləkləri axtarmalı-

dırlar. Bu istək isə onlarda yoxdur.

- Sovet dövrü ilə müqayisə aparırsınız? Məsələn, o dövrdə ali məktəbə imtahan verənlərin sayı əhalinin sayına görə nə qədər idi və nəticə necə olurdu? Bu göstəricilərə görə sovet dövrü ilə indiki dövr arasında bir uçurum varmı?

- Sovet dövründə belə statistikalar ictimailəşdirilmirdi. Sadəcə, savadlılığın göstəriciləri barədə rəqəmlər verilirdi. Məsələn, əgər indiki qəbul prosesi sovet vaxtı olsaydı, istedadlı uşaqlar kənarında qala bilməzdilər. Fikrimi daha aydın izah edirəm. Sovet dövrünün tələbə qəbulu prosesində qüsurlar, əyriliklər mövcud idi. Lakin ali təhsilin keyfiyyəti yüksək idi. İndi qəbul qüsursuz aparılır, lakin ali təhsilin keyfiyyəti aşağı səviyyədədir. Bunun özü də müəllim faktoru ilə bağlıdır. Müəllim faktoru həm də keyfiyyətli təhsil mühitini formalaşdırır. Sovet vaxtı adamı olmayan illərlə tibb, hüquq və başqa fakültələrə daxil ola bilmirdi. İndi biliyin yüksəldirsə, orta məktəbi qurtaran ili də ali məktəbə daxil ola bilərsən.

- Ali məktəbi bitirənlərin heç də hamısı işlə təmin edilə bilmir. Sizcə, abituriyentlərin texniki peşə məktəbləri oxuması ölkəmizə daha çox fayda verməzmi, nəinki ali təhsil alıb diplomlu işsizlər cərgəsinə qoşulması?

- Peşə təhsilinin vəziyyəti acınacaqlıdır. Yaxşı xatırlayıram, biz qəbula gələn ili metroların qarşısında və başqa ictimai yerlərdə peşə təhsilinin təbliğati aparılırdı. Bu, istər-istəməz diqqəti cəlb edirdi. İndi televiziyalarda, yaxud ictimai yerlərdə hansısa peşə məktəbinin təbliğ olunmasına rast gəlmisinizmi? Ancaq hər gün təhsil haqqı yüksək olan orta məktəblərin və bağçaların təbliğati aparılır. İndi 20-30 bal toplayan abituriyentlər də peşə təhsilinə meyl etmirlər. Ukraynada, Türkiyədə, Gürcüstanda ali məktəblər axtarırlar. Yaxşı sənətkar savadsız ali təhsillidən qat-qat çox pul qazanır və hörməti də ondan çoxdur. Peşə Təhsil Agentliyinin yaradılması, məncə, yaxın vaxtlarda bu istiqamətdə müəyyən dönüş yaradacaq. Bunun üçün peşə liseylərinin modernləşməsi işi sürətlən-



“Müəllimləri qınamaqdan çəkinirik, ancaq keyfiyyətin əsas göstəriciləri onlardan asılıdır”

məlidir. Təhsilin bu pilləsi inkişaf etdirilsə, artıq cəmiyyətdə aşağı nəticələr göstərənlərin statistikasını çox hallandırılmayacaq.

- Ali təhsilli, savadlı gənclərin işsiz qalması, sizcə, planlaşmanın düzgün aparılması ilə əlaqəli bilirmi?

- Bizim ali məktəblər dəyişən dünyanın tələbatına uyğun müəssisələr hazırlamaq üçün islahatlar aparmalıdır. Elmi tədqiqatların spektri genişləndirilməlidir. Mühüm bir məsələyə toxunmaq istəyirəm. Məsələn, sovet vaxtı fizika fakültəsinin bitirənlərə fizik, müəllim, biologiya fakültəsinin bitirənlərə bioloq, müəllim ixtisasları verildi. Yeni proqramlar elə formalaşdırılırdı ki, elmi və pedaqoji istiqamətlər bir-birini tamamlayırdı. Elmi işlə məşğul olmaq istəməyənlər pedaqoji fəaliyyətlə məşğul olurdular, yaxud əksinə. İndi “Təhsil ixtisas qrupu” üzrə fizika müəllimliyi, riyaziyyat və informatika müəllimliyi, riyaziyyat, biologiya, kimya müəllimliyi və s. ixtisaslar, “Təbiət ixtisasları qrupu”nda riyaziyyat, mexanika, fizika, kimya, biologiya, coğrafiya və s. ixtisaslar yer alıb. “Təhsil haqqında” Qanuna görə, “Təbiət ixtisasları qrupu”na daxil olan ixtisaslar üzrə ali məktəbləri bitirənlər müəllim işləyə bilməzlər. Qanun həm də onların elmi tədqiqat müəssisələrində işləməsinə imkan vermir. Bunun üçün onlar magistratura pilləsinə bitirməlidirlər. Bu barədə indiyə qədər kimse düşünmüdü? Dövlətin və vətəndaşın xərclədiyi külli miqdarda vəsait nədən işsizlik yaratmalıdır?

Analoji yanlışlıqlara “Humanitar və sosial ixtisaslar qrupu”nda da yol verilib. Bu blokun ixtisaslarına diqqət edək: tarix, filologiya, fəlsəfə, psixologiya və s. Bu ixtisasların bakalavriat pilləsi üzrə bitirənlər də nə müəllim işləyə bilərlər, nə də ki, elmi işçi.

- Azərbaycanda ödənişli əsərlərlə təhsil azaldılmadırmı və ya pullu ixtisaslara qəbul olan, amma oxumaq imkan olmayan abituriyentlərə hansı güzəştlər edilə bilər? Güzəşt zamanı əsas meyar nə götürülməlidir?

- Dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində təhsil haqları təhsilin keyfiyyətinə görə müəyyənləşdirilir. İmkansız, lakin istedadlı tələbələrə çox kiçik faizlərlə uzun müddətli kreditlər verilir. Bizdə istedadlı kasıb uşaqlar elitar deyilən orta məktəblərdə təhsil ala bilməzlər. Ali məktəblərin yüksək təhsil haqları da onların qarşısında maneədir. Keyfiyyəti qiymətləndirilməmiş ali məktəblərdə təhsil haqları yüksək ola bilməz. Massaçuset Texnologiya Institutunun məzunları 40 mindən çox şirkət yaradıblar ki, onların gəlirləri 230 milyard dollardır. Bu cür universitetlər tələbə gəlirlərindən varlanmırlar. Əsas gəlirlər tədqiqatlardandır. Bizim universitetlər isə məzunlarının hökumətdə tutduqları vəzifələrə görə öyünürlər. Universitetlər gəlirlərindən çox reytingləri barədə düşünməlidirlər. Təəssüf olursun ki, universitetlərimiz təhsil haqları hesabına “yaşamaq” missiyasından əl çəkə bilmir.

□ Günel MANAFLI

İyulun 27-də politoloq, "Trend" informasiya agentliyinin baş direktor müavini Arzu Nağıyev 53 yaşını qeyd etdi. "Yeni Müsavat" qəzeti olaraq hər zaman siyasi ekspert kimi müsahibə aldığımız, əməkdaşlıq etdiyimiz Arzu Nağıyevi bu dəfə öz həyatı, fəaliyyəti, arzuları haqqında danışdırdıq.

- Arzu müəllim, ad gününüz necə keçir? Kimlər sizi təbrik edir?

- Mənim bu gün 53 yaşım tamam olur, bunu gizlətmirəm. Əsasən dostlar zəng edir, təbrik edirlər. Bu gün mənə media mükafatı da verdilər, çox sağ olsunlar verdikləri dəyəre görə. Təbii ki, bu bizim kollektivin birgə əməyinin nəticəsidir, eyni zamanda sizin kimi dostlarımızın açıqlamalarımıza verdiyi qiymətdir. Bundan başqa, iş yoldaşlarım, kollektivim, təbii ki, ailəm təbrik elədi. Ən birinci isə atam təbrik etdi. Hətta dünən axşamdan təbrik etdi ki, birdən sənə təbriklər çox olar, ancaq bil ki, ilk mən təbrik etdim. Mən tənqid də etdi. Dedi ki, mənim 53 yaşım olanda nəvələrim var idi, lakin sənəin hələ nəvən yoxdur. Dedim ki, inşallah, o da olar. Mən dostlarıma təbrikə görə təşəkkür edirəm.

- Adətən insanlar hər il ad günündə gəlib çatdığı nöqtədən geriye baxıb, həyatını dəyərləndirir. Siz Arzu Nağıyev olaraq 53 illik həyatınıza baxanda nə düşünürsünüz? Həyatınızın ən dəyərli, fəxr etdiyiniz anları hansılardır?

- Nərgiz xanım, mən çox gözəl bir həyat yaşamışam. Bu həyata görə Tanrıya və valideynlərimə minnətdar olmalıyam. Həkim ailəsində anadan olmuşam, atamla anam bir yerdə Tibb Universitetində təhsil alıblar. Ailədə beş uşaq olmuşuq, ən böyüyü mənəm. Atamla anamın məqsədi bizi yaxşı oxudub, ali təhsil vermək, bir xarici dil, bir idman növü və bir musiqi alətində ifa etməyi öyrətmək olub. Bir də bizə sərbəstlik veriblər. Orta məktəbi, Moskva İdarəetmə İnstitutunu qızıl medalla bitirmişəm. Daha sonra tikinti trestində işə başlamışam, ictimai işlərlə məşğul olmuşam. 1989-cu ildə SSRİ DTK-nın Ali Kurslarına qəbul olub oranı fərqlənmə ilə bitirmişəm və zabıt kimi xüsusi xidmət orqanlarında fəaliyyətə başlamışam. 22 il 2 ay 17 gün mən orqanda işləmişəm. Bundan da şərəf duyuram ki, alnımda Azərbaycanın gerbini, çiyнімдә dövlətimizin müstəqillik "paqon"larını daşımışam, dövlətin qorunması üçün elimdən gələni etmişəm. Qarabağ veteranıyam, orada döyüş əməliyyatlarının keçirilməsində iştirak etmişəm və bundan fəxr duyuram. Minnətdaram ki, yaxşı övladlarım və mənə başa düşən ailəm var.

- Arzu müəllim, maraqlıdır, media sektoruna gəlişiniz necə oldu?

- Ehtiyatda olan zabıt kimi oradan işdən çıxandan sonra dostlarımla bir yerdə "Trend" informasiya agentliyində işləməyə başladım. Artıq həyatımın digər bir hissəsini yaşamağa başlamışam. Bu həyata görə də xoşbəxtəm ki, qapalı xüsusi xidmət orqanı həyatından sonra jurnalistika mühitinə gəldim. Hər iki sahədə oxşar bir cizgi var. Orada da, burada da infor-



"Xüsusi xidmət orqanlarından sonra

jurnalistikaya gəldiyim üçün xoşbəxtəm"

Arzu Nağıyev: "Ad günümü ilə bağlı ilk təbriki atamdan aldım, həm də danladı ki, sənəin yaşında baba idim, sənəin hələ nəvən yoxdu"

"Məndən kim çəkinirsə, deməli, hansısa qara əməli var. Və ya mənim onun sözlərini kiməsə çatdıracağımı düşünürsə, yaqın özü o tərbiyənin sahibidir"

masiya əldə etmək, o informasiyanı necə öyrənmək və hansı nəticəyə gəlmək var.

Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm. Arabir insana sual verirlər ki, sən xoşbəxtsənmi. Xoşbəxtəm demək düz olmazdı. Çünki insan bilir ki, nə vaxtsa özü, əzizləri dünyasını dəyişəcək, o, tam xoşbəxt ola bilməz. Mən belə deyirdim ki, xoşbəxt anlarım çox olub, çoxlu xoşbəxt anlar yaşamışam. Buna görə mən Tanrıya minnətdaram, ümumi götürəndə həyatdan elə bir narazılığım yoxdur.

- Belə görünür ki, çox gərgin iş qrafikiniz var. Tez-tez televiziya da çıxış edirsiniz, mətbuata açıqlamalar, müsahibələr verirsiniz. Digər tərəfdən, "Trend" kimi böyük bir informasiya agentliyinin yükü çiyinizdədir, daim rəqabət mühitində çalışırsınız. 53 yaşında bu cür dinamik iş rejimi sizə çətin gəlirmi?

- Mən bu qrafikə öyrəşmişəm. İsrailin prezidenti Şimon Peresin son müsahibəsində maraqlı bir fikir oxumuşam. Təxminən 90-dan çox yaşı olan bir şəxs hələ də prezidentdir. Ondan soruşanda ki, siz qoca deyilsinizmi, cavab verib ki, insanın arzuları həyata keçirdiyi əməllərindən çoxdursa, hələ yaşamağa dəyər, o insan qoca deyil. Xoşbəxt o insandır ki, işdən evə, evdən də işə tələsir. Mənim üçün bu gördüyüm işlər çətin deyil, illər boyu səhər saat 6-da yuxudan durmaq, gecə saat 12-də, 1-də yatmaq mənim həyat tərzimə çevrilib. Bu, mənim həyat obrazıdır. Burada yorulmaq olmaz. Dövlət və dövlətçilik üçün hələ çox işlər görməliyik. O insan yorular ki, işin-

dən ləzzət almasın. Mən gördüyüm işdən məmnunam. Verdiyim şərh kiməsə lazımdırsa, hansısa müsbət bir məqam gətirirsə, sevinirəm. O baxımdan bu qrafikimi gərgin hesab etmirəm. Bir də mənim bu qrafikimi başa düşən, mənə anlayın yaxınlarım var. Onlar gözəl bilir ki, əgər mən onlara vaxt ayıra bilmirəmsə, bu, işimə görədir, hansısa başqa məqsədlərə görə deyil.

- MTN-lə bağlı baş verən son olaylar orada işləyən insanlarla bağlı da ümumi bir fikir formalaşdı. Siz necə düşünürsünüz, MTN əməkdaşı olmaq nə deməkdir?

- MTN-də ağıl, analitik təfəkkür ön planda olub. İndi də yaqın ki, bu istiqamətdə addımlar atılır. Orada baş verən prosesləri mənəndən soruşurlar ki, necə oldu və sair... Demək istəyirəm ki, hər şey insanın özündən asılıdır. MTN-də işləyəndə bildirdim ki, mənim obyektim insan taleyidir. O insanın taleyi ilə bağlı məsələlər elə həll olunmalıdır ki, səbəbsiz yerə əziyyət çəkməsin Düşünürəm ki, indi də bu cür MTN əməkdaşları var və çoxdur. Bəzi fikirləri MTN işçilərinin ümumi obrazına çevirmək doğru deyil. Tale elə gətirib ki, MTN, NKVD, o dövrlərin digər təhlükəsizlik qurumları insanlara etmədikləri səhvlərə görə cəzalar verib, bu quruluş o cür də gəlib. Hesab edirəm ki, çox qeyrətli, vətəninə qorumağa hazır olan, Dağlıq Qarabağ müharibəsində itkilər verən bir qurumda işləmişəm və bununla da fəxr edirəm.

- Belə bir deyim var ki, səbiq milli təhlükəsizlik əməkdaşı olmur. Onlar xidmətini

kiməsə mənəndən çəkinirsə, deməli, hansısa qara əməli var. Və ya mənim onun sözlərini kiməsə çatdıracağımı düşünürsə, deməli, onun özü o tərbiyənin sahibidir. Mən ehtiyatda olan zabitem və bununla fəxr edirəm. Dostlarımla xasiyyətim bilir ki, mənim üçün dost məfhumu hər şeydən üstündür. Ətrafımda elə bir insan yoxdur ki, mənəindən tanımasın.

- Arzu müəllim, əgər dövlət təhlükəsizlik orqanlarından yenidən təklif gəlsə, o sahəyə qayıdarsınız mı?

- Bilirsiniz, həyatda ən böyük nemət azadlıqdır. Əlimdən

Lakin burada öyrəndim ki, jurnalist saat 3-də olan tədbirə, 4-də də gələ bilər, heç gəlməyə də bilər. Bu da hamısına xas olan məsələ deyil. Onların özünün fərdi tərbiyəsindən asılıdır. Ancaq mən elə bir kollektivdə çalışıram ki, onlar mənim istiqamətimi götürüb, mən də onlara uyğunlaşmışam.

- Arzu müəllim, bildiyim qədər elə-obaya bağlı bir insansınız. Kənd yerində böyümüş bir insan kimi, şəhər mühtitə necə uyğunlaşdınız?

- Mən 17 yaşından Tovuz rayonunda məktəbi bitirib Moskvaya getmişəm, oradan



"MTN-də işləyəndə bildirdim ki, mənim obyektim insan taleyidir. O insanın taleyi ilə bağlı məsələlər elə həll olunmalıdır ki, səbəbsiz yerə əziyyət çəkməsin"

başla vurduqdan sonra da bəzi vərdişlər qalır. Bu mənada sizinlə ünsiyyətdə olarkən, dostlarınız, tanışlarınız və ya sizinlə ilk dəfə görüşən insanlar arasında çəkinənlər olub mu?

- O insanlar MTN-ə bir xətt üzrə baxırlar, yalnız siyasi məsələlərə görə dəyərləndirirlər. Lakin siyasətdən başqa dövlət təhlükəsizliyinə iqtisadi təhdid də ola bilər, təbii fəlakət də ola bilər, terror təhdidi də ola bilər, radikal dini təhdid də ola bilər. Mən şərəf duymuşam ki, dövlətin və dövlətçiliyin qorunması ilə məşğul olmuşam. Burada kiminsə çəkinməyi doğru deyil. Kim çəkinirsə, deməli, özünün hansısa günahı var, hansısa qanun pozuntusu edib. Eyni sözü jurnalistlər haqqında da demək olar. Sizinlə söhbət edəndə də çəkinirlər ki, bunların işi istənilən şeyi yazmaqdır. Eləcə də digər peşələr. Əgər

Bakiya dönüb, yenidən Tbilisiyə getmişəm. Daha sonra dünyanın 14 ölkəsində mənə verilən tapşırıqları yerinə yetirmişəm. Mənim üçün vətən atamın olduğu yerdə, ata-babalarının torpağıdır, anamın məzarının olduğu yerdə. Bir də mənim üçün böyük Azərbaycan var. Mən Oğuz rayonunda anadan olmuşam, valideynlərim orada həkim işləyib. Böyüdüyüm Tovuz rayonunda işə mənim uşaqlıq dostlarımla, sinif yoldaşlarımla var. Bir də oraya gəndə çalışıram ki, el-obanın hansısa problemini həll edə bilim, o insanlara nə iləsə faydalı olum.

- Nə vaxtsa, tamamilə köçüb rayonda yaşamaq istəyirsiniz mi?

- Bu gün mənim 5-6 kitablıq materialım var. Sakit bir həyat tərzini lazımdır ki, onları toplayıb bir kitab halına salım. Həm də təbiəti, ovu, ev heyvanlarını sevirəm. Lakin təbiətdən mənə sakitliyi, işləməyi, monoton həyatı sevən bir insan deyiləm. Çalışacağam ki, ömrümün sonuna kimi hansısa işlə məşğul olum.

- Övladlarınızı istədiyiniz kimi yetişdirə bildiniz mi?

- Mənim iki oğlum var. Onlar mənim iki gözümdür. Çalışmışam ki, onlar vətənə layiq övlad olsunlar, yaxşı təhsil alsınlar, analitik təkəkkürlü olsunlar. Onlar tək mənim deyil, həm də analarının tərbiyəsi ilə yetişiblər. Düzdür, ağır ata da olmuşam, danlamışam da, səsimi də qaldırmışam, lakin çalışmışam ki, sərbəst böyünsünlər.

- Bundan sonrası üçün arzularınız nələrdir?

- Arzularım çoxdur. Görülməyən işlərim var, bunları sona çatdırmaq lazımdır. Bir kitab hazırlamaq istəyirəm, "Bir əməliyyatçının qeydləri" adında. Bir də istəyirəm ki, bir ensiklopedik nəşr hazırlayam. Bundan başqa, ətrafımın sağlam olmasını arzularım, insanlara yaxşılıq etmək istəyirəm.

□ Nərgiz LİFTİYEVA
Fotolar: Məğrur MƏRDİNDİR



Qardaş ərki və Atambayevin "əyilməzliyi"

Xalid KAZIMLI

Qırğızistan rəhbərliyinin Fətullah Gülənlə bağlı Türkiyə hökumətinin istəyinə mənfi reaksiya verməsi, onun tələbini yerinə yetirməməsi ölkəmizdə də müzakirə predmeti oldu.

Qırğızistan siyasətinə bu hərəkətlərdən dolayı rəğbət bəsləyənlər, bu addımı milli suverenliyin zəruri tələbi, dövlətçilik qururunun yüksək tutulması kimi dəyərləndirənlər var.

Burada, necə deyirlər, yerdən çıxmış mıxın bir başı da öz ölkəmizə toxunur.

Çünki bizim dövlətin rəhbərliyi qardaş Türkiyənin prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın və baş nazir Binəli Yıldırımın müvafiq arzusunu təmin etdi: "Vətən xaini" elan edilmiş Fətullah Gülənin ölkəmizdəki yaxınlarının birləşdiyi şəbəkəyə zərbə vurdu.

Hələ bu prosesdə qurunun oduna yaş da yandı: ölkənin ən nüfuzlu iki telekanalından biri olan ANS anti-Gülən kampaniyasında ağırlıq gənə qaldı.

İndi belə çıxır ki, qırğızların müstəqillik tefəkkürü bizimkindən daha dərin, onlar ölkə xaricindən gələn sifarişləri yerinə yetirməkdən imtina edirlər, amma biz edə bilmirik.

Bu ilk baxışdan gələn nəticədir, dayaz yerdə olan haqiqətdir.

Baxmaq, görə, eyni tələb Qırğızistana Türkiyədən yox, Rusiyadan gələydi, necə olardı. Yene də dirəşə, sərt cavab vermə, müstəqillikdən danışa bilirdikmi?

Çətin olardı. Qırğızistan elə bir durumdadır ki, bəlkə ABŞ, Almaniya, Fransa, Türkiyə qarşısında vüqarlı duruş pozasına girə bilər, amma eyni şeyi Rusiyaya edə bilməz.

Biz də özümüzü qaldırmaq üçün başına qoymayacaq, bizim hakimiyyət də yeri gələndə ABŞ-a, Almaniya, İngiltərəyə sərt üz göstərə bilər, amma Rusiyanın qarşısında elə edə bilmir. Çünki onun necə bir təhlükəli aqressor və təxribatlar ustası olduğunu hər kəs bilir.

Ona görə də zaman-zaman Rusiyanın nazı ilə oynamağa məcbur oluruq. Dövrən və situasiya belə tələb edir və hakimiyyətdə hansı qüvvə olsaydı, bu amili nəzərə almağa məcbur olardı.

Amma Türkiyə ilə münasibətlərimizi eyni arşınla ölçmək mümkün və düzgün deyil. Arada gerçək bir dostluq, qardaşlıq var. Uzun illər öncə bu münasibətlər bəlkə də bir az süni xarakter daşıyırdı, kövrək idi, üstəlik, Türkiyə siyasi arenası ilə ölkə müxalifətinin daha isti təmasları vardı və rəsmi Bakı bir az məsafəli idi.

Son illər isə Azərbaycan hakimiyyəti ilə Türkiyə hakimiyyətinin münasibətləri çox istidir, aradakı xırımlıq anlaşılmazlıqlar tam çözümlüb, dostluğun hər fürsətdə qucaqlaşma-sarıma mərhələsindədir.

Yeni əslində Türkiyə hakimiyyətinin rəsmi Bakıya təzyiqlər göstərmək, göstəriş vermək kimi bir durumu yoxdur. Olsa-olsa, nəse bir xahiş edə bilər və göründüyü kimi, elə olanda bu xahişlər can-başla yerinə yetirilir.

Azərbaycan hakimiyyətinin bu cür xahişləri də cavabsız qalmır. Tərəflər tam bir anlaşma içindədirlər.

Fətullah Gülən şəbəkəsi ilə bağlı məsələ Azərbaycan və Türkiyə arasındakı münasibətlərin fonunda duracaq qədər böyük məsələ deyildi. Ona görə də rəsmi Bakı çox da ləngitmədən prezident Ərdoğan üçün olduqca həssas səciyyə daşıyan məsələni onun arzusuna uyğun şəkildə həll etdi.

Qırğızistanla Türkiyənin münasibətləri isə bu səviyyədə deyil. Gediş-gəlişləri də zəifdir, telefon ünsiyyəti də. Cəmiyyətlər arasındakı əlaqələri Azərbaycan və Türkiyə cəmiyyətlərinin arasındakı əlaqəyə qətiyyətlə müqayisə etmək olmaz.

Bu baxımdan Qırğızistan prezidenti Almazbek Atambayevin və digər qırğız rəhbərlərinin "dikbaşlıq" anlayışları, üz-üzədən utanmır.

Ancaq bir-iki il öncə Atambayev baş nazir Ərdoğanla və prezident Abdulla Güle "abi" deyir və maliyyə yardımı istəyirdi. Əlbəttə, onda nə o, nə də başqaları müstəqillik və dövlətçilik qururu haqqında deyildi.

İndi isə görünür, qırğız məmurlar Ərdoğanla çox Güləndən xeyir görürlər, ona görə onun tərəfini vermirlər.

Uzun sözün kəsesi, Türkiyə rəhbərliyinin Gülənlə bağlı rəsmi Bakıdan istəyini bir "qardaşlıq ərki" sayaraq ürəyə salmamaları lazımdır. Heç Atambayevin "əyilməzliyi"ni də öyməyə ehtiyac yoxdur.

2016-cı il aprel döyüşlərində qəhrəmanlıqları ilə önə çıxan, vətən uğrunda tərəddüd etmədən canını siper edən əsgər və zabitlərimiz arasında polkovnik-leytenant Raquf Orucovun adını xatırlamaq mümkün deyil. Ağdamın Cinli kəndində anadan olan Raquf Orucov Qarabağ müharibəsində kəndlərinin işğal zamanı anasını və dayısını itirmişdi.

1997-ci ildə kəşfiyyat böliyünün komandiri olan R.Orucov xidməti dövründə bir çox kəşfiyyat əməliyyatlarını uğurla yerinə yetirib. Ağdamdakı N sayılı hərbi hissənin qarargah rəisi vəzifəsini də tutan R.Orucov ən çətin hərbi xidmət bölgələrindən olan Murov dağında xidmətindən sonra "Murov qartalı" olaraq tanınırdı.

24 iyun 1998-ci ildə prezident Heydər Əliyev tərəfindən "Hərbi xidmətlərə görə" medalı ilə də təltif olunan R.Orucovun adı aprel döyüşlərinin qəhrəmanlarından biri kimi tarixə qızıl həflərlə yazıldı. Geridə 2 azyaşlı övladı və xanımını qoyan komandır hər kəsin yaddaşında unudulmaz komandır olaraq yaşayacaq.

R.Orucov şəhidlik zirvəsinə ucaldıqdan sonra ona ölümündən sonra Milli Qəhrəman adı verilməsi həm mətbuatda, həm də sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə mövzusu oldu. Göstərdiyi qəhrəmanlıqlara, vətən uğrunda xidmətlərinə görə bu adı haqq etdiyi heç kimdə şübhə doğurmur. Ancaq...

R.Orucova Milli Qəhrəman adı verilməməsi ilə bağlı dedilər qodular da var. Onun Müdafiə Nazirliyində bəzi yüksək rütbəli zabitlərlə soyuq münasibətlərinin olmasının şəhid komandirin haqq etdiyi adı almasına imkan vermədiyini deyilir.

"4 günlük müharibə" və ya "Aprel döyüşləri" kimi yaddaşlara yazılan və Azərbaycan ordusunun qəhrəmanlığı kimi qiymətləndirilən hadisələrdən sonra R.Orucov haqqda çox danışıldı, çox yazıldı. Son zamanlar bəlkə də aprel döyüşləri az da olsa unuduldu, R.Orucova Milli Qəhrəman adı verilməsi ilə bağlı müzakirələr sənəyi yirdi. Elə bu ərfədə rəsmi dövlət qəzeti "Azərbaycan"da maraqlı bir yazı dərc edildi. Bəxtiyar Toğrul imzası ilə yazılan "Şəhid balamın balası" başlıqlı yazı R.Orucovun vətənə əmanət etdiyi iki övladına həsr edilib. Atalarının məzarı başında oturan iki azyaşlıya xitabən yazılan həmin yazını ixtisarla təqdim edirik:

"...Sən tək özünü, öz ailəni, öz övladlarını düşünmədin! Vətəni, torpağı, Vətən qeyrətini və təəssübünü hər şeydən uca tutdun! Döyüşə atılanda tək özünü yox, doğmalarını, ciyəparalarını da unuttun! Gözünün qabağında bir Vətən vardı, bir əsgər borcu, bir də şərəf və vicdan duyğusu! Nə yaxşı ki, qədirbilən dövlətin var! Nə yaxşı ki, övladlarına dayaq duracaq qanunlar var!...

... Atan səni doyunca öpüb oxşamadı! Orta məktəbi bitirməyinə ürəkdən sevənə bilmədi! Ali məktəb diplomunu görüb fərəh və iftixar hissi keçirmədi! Toyunda qol götürüb oynamaq, nəvə başı sigallamaq



"Murov qartalı" - kəşfiyyatçı

Raquf Orucovun haqq etdiyi ad...

Ağdamlı deputat: "Raquf Orucov timsalında bütün zabit və əsgərlərimiz fəxri ad almaq üçün şəhid olmayıblar"



ona qiymət olmadı! Heç sənə var-dövlət də qoyub getmədi!...

... Evinizdə müqəddəs bir əmanət var: şəhid atanızın tabutuna örtülmüş, ailənizə yadigar verilmiş üçrəngli dövlət

bayrağı! Sizin üçün yeni bir müqəddəs ünvan var: atanızın uyuduğu qara mərmərli məzar!...

... Başınız yalnız şəhid atanızın məzarı qarşısında əyilsin!

Siz Vətənə, Vətən sizə borcludur..."

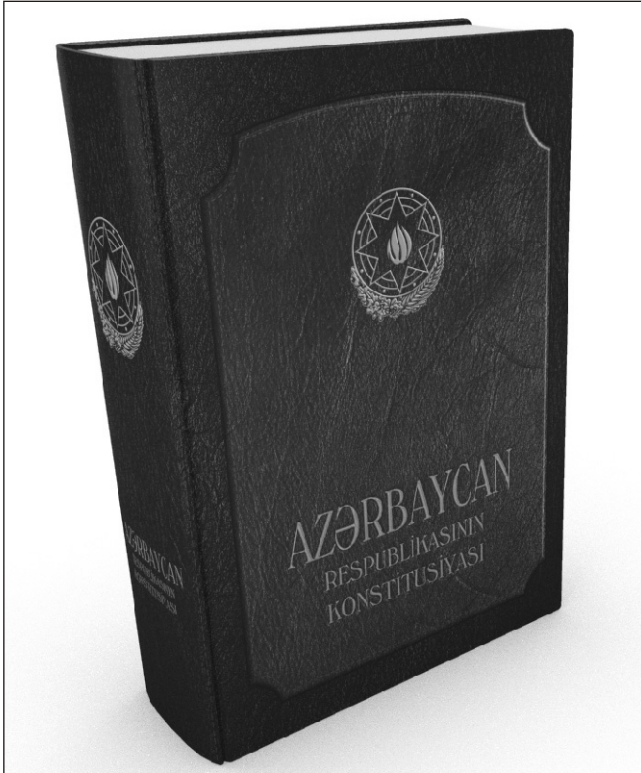
Yazı "Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru, deputat Bəxtiyar Sadıqov tərəfindən yazılıb. Deputat bunu musavat.com-a təsdiqləyib.

Ağdamdan olan millət vəkilli şəhid komandır Raquf Orucovu şəxsən tanımadığını, lakin onunla bağlı düşüncələrini açıqca yazıya qələmə aldığı deyir: "Raquf Orucov Azərbaycan zabitinin, əsgərinin ümumiləşdirilmiş obrazı səviyyəsinə yüksəldi. Aprel döyüşlərində belə qəhrəman zabit və əsgərlərimizin

hesabına ermənilərin canına vəlvələ saldıq, müharibənin gedişində dönüş yaratdıq. Azərbaycan ordusunun gücləndiyini və hər an torpaqlarımızın işğaldan zad edilə biləcəyini sübut etdik. Artıq Azərbaycan ordusu silah və texnologiya hesabına deyil, eyni zamanda qorxmaz, mərd, igid və hər an vətən uğrunda canından keçməyə hazır olan övladlarımız hesabına güclənib. Əsgərlərimiz məğlubedilməz qəhrəmanlardır. Təəssüf ki, Raquf Orucovla şəxsi tanışlığım olmayıb. Onu və digər hər bir əsgər və zabitemizi özümün əzizi, yaxını hesab edirəm. Raqufun həyatı haqqda, şəhidin yetim qalmış övladları haqqda ürək sözlərimi, düşüncələrimi "Şəhid balamın balası" yazımda ifadə etmişəm. Mən inanıram ki, dövlətimizin qayğısı nəticəsində onların balaları da böyüyəcək və Azərbaycanın ən dəyərli vətəndaşları olacaqlar. Ən böyük arzum və istəyim isə budur ki, viranə qalmış, xarabaya çevrilmiş torpaqlarımıza qayıdaq. O torpaqda diz çökməkdir. Çünki mən o zaman 25 ildir ziyarət etmədiyim anamın məzarını ziyarət edəcəm".

Deputat Raquf Orucova Milli Qəhrəman adı verilməməsi məsələsi ilə bağlı ona ünvanladığımız suala isə belə cavablandırdı: "Raquf Orucov, Mübariz İbrahimov və onların timsalında bütün zabit və əsgərlərimiz fəxri ad almaq üçün şəhid olmayıblar. Onlar, sadəcə, vətən sevgisini, düşməne nifrətini öz əməlləri ilə nümayiş etdiriblər. Onlar torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi üçün əllərindən gələni, bacardıqları bütün qəhrəmanlıqları göstərirlər. Əgər zabitləri yaxından tanıyan, xidməti dövrlərində onların hansı işləri gördüklərini bilən insanlar varsa və onlar arzu edirlərsə ki, bizim şəhidlərimiz hansısa bir mükafata, dövlət təltifinə layiq görülsün, bu, təbiidir. Mən bunu normal qəbul edirəm. Ancaq şəhidimiz hansısa bir adın verilib-verilməməsi fəvqəladə səlahiyyət kimi Ali Baş Komandanın əliindədir".

İ.MURADOV



• yulun 26-da prezident İlham Əliyev konstitusiyada dəyişikliklər edilməsi məqsədi ilə ümumxalq səsverməsi (referendum) keçirilməsi haqqında sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, "Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dəyişikliklər edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Referendum Aktının layihəsi ümumxalq səsverməsinə (referendum) 2016-cı il sentyabrın 26-da çıxarılacaq.

Artıq Mərkəzi Seçki Komissiyası referendumla bağlı hazırlıqlara başlayıb.

Konstitusiyaya əlavə və dəyişikliklər haqqında Referendum Aktını dəstəkləyən qə-

rarından dərhal sonra isə hakim Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) referendum keçirilməsinə hazırlıqlara başlayıb. Partiyanın ümumrespublika müşavirəsi keçirilib və məsələyə baxılıb. YAP mətbuat xid-

Referendum məktəb direktorlarının təttilini yarımçıq qoydu

Müxalifət qınaqları qəbul etmədi və təşviqat qrupları yaranacağına anonsu verildi

mətinin məlumatına görə, müşavirədə partiyanın rayon və şəhər təşkilatlarının rəhbərləri iştirak ediblər. Əldə etdiyimiz məlumatlara görə, rayonların təhsil şöbələrinin müdirləri məktəb direktorlarını yay tətillindən çağıraraq referendum hazırlıqları ilə bağlı toplantılar keçirilir.

Xatırladaq ki, konstitusiyaya təklif edilən düzəlişlər Azərbaycanda prezident hakimiyyətinin daha da güclənməsini, dövlət başçısına parlamenti buraxmaq, birinci vitse-prezident və vitse-prezidentlər təyin etmək hüququ verilməsini nəzərdə tutur. Bundan başqa, prezidentin səlahiyyət müddəti 5 ildən 7 ilədək artırılır, o, növbədənənar prezident

seçkiləri təyin etmək, Milli Məclisi buraxmaq hüququ əldə edir. Baş nazirin səlahiyyətləri azaldılır və prezident hakimiyyəti idarə edə bilmədikdə onun səlahiyyətlərini baş nazir deyil, birinci vitse-prezident icra edir. Prezidentliyə namizəd olmaq üçün 35 yaş həddi aradan qaldırılır, deputatlığa namizədliyi irəli sürmək üçün yaş həddi 25-dən 18-ə endirilir.

Referendum aktının layihəsi 29 maddədən ibarətdir. Layihəyə görə, dövlət qulluqçuları insan hüquq və azadlıqlarına vurduqları ziyanı görə yalnız mülki məsuliyyət daşıyacaqlar.

Müxalifət Referendum Aktını qəbul etmir və ölkədə mo-

nariyaya doğru əsaslı addım kimi dəyərləndirir. Bir sıra müstəqil siyasi şərhçilər, jurnalistlər isə müxalifət partiyalarını passivlikdə, bəyanat verməkdən başqa heç bir addım atmamaqda, təşviqat qrupları yaratmaq istiqamətində iş aparmamaqda qınayır.

Müxalifətdə olan Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn isə "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirdi ki, müxalifəti mövqə ifadə etməməkdə qınayanlar ədalətli deyillər. Müxalifət partiyaları konstitusiyaya dəyişiklikli məsələsi ortaya çıxdığı ilk gündən özünün siyasi mövqeyini ifadə edib. Bunlar istər ölkə ictimai rəyinə, istərsə də beynəlxalq ictimai rəyə

məlumdur: "O ki qaldı müxalifətin referendumla bağlı hansısa təşviqat qrupları yaratmaması barədə deyilənlərə, referendumun günü yenidən təyin edilib və Seçki Məcəlləsində nəzərdə tutulmuş prosedurlara uyğun olaraq addımlar yəqin ki, atılacaq. Mən istisna eləmirəm ki, həmin prosedur qaydalarının və qrafikə uyğun işlərini quracaq, referendum məsələsi ilə bağlı təşviqat qrupları və sair yaradılacaq. Şəxsən mən hesab edirəm ki, Azərbaycandakı proseslər artıq hüquqi müstəvidən çıxıb. Ona görə də referendumla bağlı və sair məsələlər də hüquqi müstəvidən kənarda gedən proseslərlə bağlı əhəmiyyətə malik olacaq. O baxımdan da müxalifət də özünün fəaliyyətini planlaşdırarkən mövcud duruma uyğun dəyərləndirmə aparacaq. Məncə, siyasi müxalifət, hər halda, konkret addımlar atacaq. Məndə olan məlumata görə, bir hərəkat tipli platformanın ifadə olunması təklifləri də var".

□ Etibar SEYİDAĞA

Qəddafi ABŞ-ın ərəb diktatorlarla bağlı planını bilirmiş

Qabil Hüseynli: "Səddamın devrilməsi zərurət idisə, Qəddafinin devrilməsi ABŞ-ın etdiyi ən böyük səhvlərdən biri idi"

Liviyanın üsyançılar tərəfindən linç edilərək öldürülən rəhbəri Müəmmər Qəddafinin illər öncə bir tədbirdə etdiyi çıxışı youtube kanalında yayılıb. 122 mindən artıq baxış olan bu çıxışda Qəddafi olduqca maraqlı fikirlər söyləyir. Ərəb dövlətlərinin liderlərinin hansısa toplantısında nitq söyləyən keçmiş Liviya prezidenti Səddam Hüseynin nəyə görə asıldığını soruşur. Sabiq prezidentin "Səddamdan sonra növbə bizə çatacaq" deməsi zaldakılar tərəfindən gülüşlə qarşılır. Qəddafinin sözlərinə gülənlər sırasında Suriya prezidenti Bəşər Əsəd də var.

M.Qəddafinin çıxışı əslində anti-Amerika ruhludu. ABŞ-ın ərəb ölkələrinə və xalqlarına qarşı etdiyi gizli-aşkar tərxiatlar, "parçala, hökm et" siyasəti bu çıxışda olduqca ağıllı və net bir şəkildə izah edilir. Qəddafinin əslində nə qədər ağıllı və gələcəyi gören bir siyasətçi olduğu bu videodan görünür. Sadəcə, "Ərəb baharı"nın yaratdığı ajiotajın üstündən illər keçdikdən sonra 2011-ci ilin



Qabil Hüseynli

yanvarından başlayaraq Quzey Afrika və bir sıra Yaxın Şərqi ölkələrində baş verən proseslərin mahiyyəti açıqlır. Həmçinin Qəddafinin çıxışı kimi çıxışlar da o hadisələrin niyə baş verdiyi barədə suallara aydınlıq gətirir.

Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan politoloq Qabil Hüseynli xatırladı ki, hələ ata Corc Buşun prezidentliyi dövründə ABŞ-ın "Yaxın Şərqi layihəsi" qəbul edilmişdi. Həmin layihədə açıq surətdə iddia edilirdi ki, avtoritar ərəb rejimlərini devirib burada demokratik siyasi siste-

min bərqərar edilməsinə çalışılmalıdır. Bunun üçün hətta müddət də müəyyənləşdirilmişdi və iş aparılırdı: "Məsələn, oğul Corc Buş hesab edirdi ki, özünün prezidentliyi müddətində Afrikanın şimalındakı və Yaxın Şərqi bütünü avtoritar rejimləri yıxacaq və burada özlərinin yazdığı kimi demokratik hakimiyyətlərin qurulmasına yol açacaqlar. Sonradan bunu reallaşdırmaq üçün "Ərəb baharı" deyilən bir layihə ortaya atıldı. Ona qədər isə Səddam Hüseynin devrilməsi məsələsi gündəmdə idi. Səddam Hüseynin devrilməsi

Küveytin işğalı ilə bağlıydı. Səddam Hüseynin hakimiyyətdən uzaqlaşdırılması məsələsi ata Buşun zamanından qarşıya qoyulmuşdu. Bütün bu planların olduğunu və həyata keçirilməyə başladığını uzun illərin siyasətçisi Müəmmər Qəddafi bilməmiş deyildi. Şübhə etmirəm ki, Qəddafi Səddamdan sonra növbənin onlara çatacağını ciddi məlumatlara və hesablamalara əsasən deyib. Sadəcə olaraq, özündən razı digər ərəb diktatorları onun bu xəbərdarlığını ciddiyyə almamış və gülərək qarşılımışdılar. Zaman göstərdi ki, Qəddafi doğru deyirmiş. Həmin gülən ərəb liderlərinin əksəriyyəti hakimiyyətdən inqilabl yolu ilə, güc tətbiq edilərək qovuldular və başları bəlalər çəkdi. Suriya lideri Bəşər Əsəd hakimiyyətdən getməyə də ölkəsi darmadağın hala düşdü, Suriya adında dövlətin qalıb-qalmayacağı özünü hələ sual altındadır. Bəlli oldu ki, Qəddafiyə gülmək lazım deyildi, əksinə, onun xəbərdarlıqlarında deyilənlərin reallaşmaması üçün doğru addımlar atmaq lazım idi".

Politoloq qeyd etdi ki, Səddamın devrilməsi zərurət idisə, Qəddafinin devrilməsi ABŞ-ın etdiyi ən böyük səhvlərdən biri idi. Çünki Qəddafi Səddamdan fərqli ərəb lideriydi: "O, Liviyada Liviyalı xalq hakimiyyəti-sosializm bənzər bir cəmiyyət qurmuşdu, yazdığı "Yaşıl kitab"da sosializmin bütün ide-

yaları əks edilirdi. Ölkəni o ki-tabla idarə edirdi və Qəddafi bu kitabı Karl Marksın "Kapital" əsərindən əksik hesab etmirdi. Ölkədə milli sərvətin nisbətən ədalətli bölüşdürülməsində Qəddafiyə tay ola biləcək liderlər çox azdır. O, neftdən gələn gəlirin böyük hissəsini sosialyönümlü proqramlara yönəltdi, Liviyada əmək haqqı demək olar ki, Avropa standartlarından cüzi aşağı idi. Liviya daima inkişafda idi və başlıcası əhali arasında elə bir ciddi narazılıq da yoxuydu. Amma ərəb baharı ideyası ortaya atıldıqdan sonra və Tunis liderinin qaçması

prosesin Liviyaya keçməsinə səbəb oldu. Qəddafinin taleyi vaxtilə özünün dediyi kimi, Səddamın taleyi kimi, hətta Səddamın taleyindən də pis faciəli vəziyyətdə sona çatdı".
 Q.Hüseynli son olaraq vurğuladı ki, bölgədə bu cür dramatik hadisələrin yaşanmasında günahkar tək cəhd hadisələri törədən ABŞ-ın əvvəlki siyasəti yox, Barak Obamanın hakimiyyətə gəlməsindən sonra qoşunları İraqdan və həmin bölgədən çəkməsi oldu. Bölgənin hazırkı ağır vəziyyətlə üz-üzə qalmasında ABŞ-ın böyük məsuliyyəti var.

□ Etibar SEYİDAĞA

Səfirlik Azərbaycanda Rusiya vətəndaşının həbsi məsələsini aydınlaşdırır

Rusiyanın Azərbaycandakı səfirliyi Azərbaycanda Rusiya vətəndaşı Marat Ueldanovun həbsi haqqında sosial şəbəkələrdə yayılmış məlumatı aydınlıq gətirib. "Report"un məlumatına görə, səfirliyin mətbuat xidmətinin bəyanatında deyilir ki, iyunun 23-də səfirliyə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyindən nota gəlib və orada iyunun 9-da Rusiya vətəndaşı M.V.Ueldanovun Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 234.4.3-cü maddəsi (satış məqsədi ilə külli miqdarda narkotik maddənin qanunsuz əldə edilməsi və ya saxlanması) əsasında cinayət törətməkdə şübhəli bilinərək Azərbaycan Milli Təhlükəsizlik Xidməti tərəfindən saxlandığı, istintaq təcrüdxanasına salındığı göstərilib.

"Bundan bir neçə gün sonra vətəndaş M.V.Mirzoyan səfirliyə müraciət edərək saxlanılan şəxsin qardaşı olduğunu, onun əsl soyadının Qalustyan olduğunu bildirib. Həmin xanım qardaşı olduğu iddia etdiyi şəxsin qanunsuz narkotik alverinə görə yox, casusluqda şübhəli bilinərək saxlandığını iddia edib.

Səfirlik dərhal işgüzar qaydada Azərbaycanın səlahiyyətli orqanlarına müvafiq izahın və konsulluq şöbəsinin əməkdaşlarına Rusiya vətəndaşı ilə görüşmək icazəsinin verilməsi xahişi ilə müraciət edib.

İyulun 5-də bu məsələlərin əks olunduğu nota Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinə göndərilib.

Səfirlik ən qısa zamanda məsələyə aydınlıq gəlməsi və məhbusla görüşməyə icazə alınması üçün Azərbaycan tərəfi ilə işləri davam etdirir", - bəyanatda deyilir.



Yəhudini aldadan adam

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Sirvan şəhərində Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin zavodunda silahların partlamasından sonra bir dostum ordan zəng vurub deyir ki, keçən ilki partlayış zamanı da yerli icra başçısı Mərdan Camalov şəhərdə yox idi. Həqiqətən Mərdan müəllim hazırda məzuniyyətdədir, heç deyəsən, o boyda hadisəyə baxmayaraq halını pozub şəhərə qayıtmayıbdır. Elə dostumuz da bundan şikayətlənirdi.

Azərbaycan xalqını heç anlamaq olmur. İcra başçısı rayonda olanda deyirlər bu bizi qırdı batırdı, rayonda olmayanda isə deyirlər niyə qıraqdadır. Bu camaatın işinə yarımaq heç cür mümkün deyildir. Üstəlik, sanki Mərdan müəllim Fransa prezidentidir, Nitsada terror olanda məzuniyyəti buraxıb geri dönməlidir. İcra başçısı nə vəzifədir? Vitse-icra başçısı gəlir hələ.

Bir də deyir Şirvan cəbhə xətti kimi olmuşdu, sanki Ağdamda, Füzulidə yaşayırdıq, bombalar, mərmilər göydə uçurdu, biz isə başımızı soxmağa yer gəzirdik.

Qardaşım, bəs həmrəylik, vətəndaş birliyi necə olur? Belə olur da bə! Hər bir azərbaycanlı cəbhə xəttindəki əsgərini yaşadığı hissələri canlı duysa, biz qələbəyə bir addım yaxın olanıq. Bombalar uçarkən hələ Hacıqabula, Sabirabada basqın olub bir-iki qarpız əldə ələsəydiniz, bunu hərbi əməliyyatlarımız üçün təlim kimi saymaq mümkün idi. Rəhmətlik paşamız Səfər Əbiyeviç Suvorovun bir tarixi kəlamı var idi, deyirdi təlimdə nə qədər qan tökülsə, döyüşdə o qədər tər axacaqdır. Yadımda nəsə belə qalıb, bəlkə də tərsinə idi, ancaq vacib deyil, onsuz qəzet oxuyan yoxdur.

Allah ölənlərə rəhmət eləsin, yaralılara cansağlığı versin, vətən sağ olsun. Bir də dostumuz deyir ki, keçən il Şirvanda başqa hərbi zavodun partlayışında 1 nəfər həlak olsa da yaralılarından 4 nəfəri sonra öldü. Doğrusu, bu haqda heç bir statistikaya rast gəlmədim. Yoxlamaq lazımdır. "Qaçqınkom" kimi.

Bax, həmin "Qaçqınkom"un sədri Əli Həsənov yoldaş eyni zamanda baş nazirin müavini, həmişə düzgünlükdən, təmizlikdən-filandan danışır. Ancaq bugünlərdə Hesablama Palatası komitənin işində çoxlu yeyintilər aşkar edibdir. İşiqpulu, su pulu, pul yardımı, qaçqınlara ev tikilməsi, məcburi köçkün Zəhrəbanu xalının qaloşuna yamaq vurulması və sairə - az qala komitənin bütün fəaliyyətində az ya çox korrupsiya var imiş. Ta nə oldu? Bəs indi Qarabağ dərdini kimə deyək? Əgər bu dərdi çəkməkdən belə əyilən komitə korrupsiyaya bulaşıbsa, Qarabağ dərdi olmayan komitə və nazirliklərimizdə nə yaşanır? Molla Nəsrəddinin bir anekdotu yadıma düşdü. Bir gün buzovları çöldə ağaca bağlayır ki, otlasınlar. Birdən buzovun biri ipi qırıb qaçır. Molla başlayır ipdə qalan buzovu döyməyə. Görənlər deyir, a kişi, ipdə qalanın nə günahı vardır? Molla deyir ki, siz bilmirsiniz, bu ipi qırırsa o birindən bərk qaçacaqdı. Nə sirdirsə, bizim Qarabağ dərdimizi çəkənlər də bax o ipdə qalan buzov kimi şiltaq olurlar.

Ancaq Cahangir Hacıyev haqda oxuduğum xəbər məni çox sevindirib. Xalqımızın parlaq gələcəyinə ümidlərim artıbdır. Öncə bir izahat verim. Şəki şəhərində olanlar bilirlər, şəkililərin özləri ilə fəxr etməyinin məzəli bir əsaslandırması var: "Bura dünyada yeganə yerdir ki, heç vaxt yəhudilər yaşamayıbdır". Zarafatın mənası odur ki, yəhudilər hiyləgərdir, ticarətçidir, ancaq şəkiliyə kələk gələ bilməzlər. Doğrudan da Cahangir müəllim bunu isbata yetiribdir. Xəbərdə deyilirdi ki, bir israilli iş adamı vaxtilə Beynəlxalq Bank-a 13,6 milyon dollar qoyubdur. Ancaq bunun cəmi 250 min dollarını geri ala bilibdir, qalanı batıb. Yeni Cahangir müəllim bir yəhudini barmağına dolayıb lüt buraxıbdır. Bizim hökumət isə belə istedadlı şəxsi türməyə salmışdır.

Halbuki yaxşı hökumətdə onu "Qaçqınkom"a sədr qoyardılar. Erməniləri peşman edərdi, bizdən sonra.

Sonda bir daha demək istəyirəm: vətən sağ olsun!

İşğalçı ölkədə gözlənilənlər gerçək olur

İyulun 17-də Ermənistan polisinin post-patrol alayının binasının silahlı qrup tərəfindən zəbt olunmasından sonra yaşanan gərginlik pik həddinə çatıb. Ötən gecədən etibarən Ermənistan polisi iki həftəyə yaxındır ölkə hakimiyyətinə saksəkədə saxlanan "Sansa tsrer" silahlı qruplaşmasının tərəfdarlarının həbsinə başlayıb.

İrəvan polisi Xorenatsi keçəsi ətrafında onlarla nümayişçini saxlayıb, onların arasında jurnalistlər də olub. Həbslər zamanı polisə nümayişçilər arasında ciddi toqquşma baş verib. Rəsmi mənbələr 37-si polis olmaqla, 62 nəfərin zərər çəkdiyini xəbər verib. Ermənistanın radikal "Müəssisələr məclisi" təşkilatının rəhbəri Qaregin Çuqasyan isə hakimiyyəti hədələyib. O, AzadlıqRadiosunun Ermənistan bürosuna göndərdiyi yazılı müraciətdə hakimiyyətin polis alayı binasının zor yolu ilə ələ keçirməsi halında cəzasız qalmayacağını bildirib. Çuqasyan baş verən hadisələrdə Ermənistan hakimiyyətini günahlandıraraq onları ölkəni satmaqda ittiham edib: "Sərkisyan və Nalbandyan erməni xalqından başqa hər kəsin maraqlarını müdafiə edir" deyərək, müraciətində bildirib. Çuqasyan baş verən hadisələrlə əlaqədar gizli fəaliyyətə keçdiyini bəyan edib.

Ermənistanın "İrs" Partiyasının sədri Raffi Ovanisyan isə hakimiyyəti terrorçuluqda ittiham edib. Ovanisyanın fikrincə, Ermənistanda problemlərin həlli üçün bütün vasitələr tükəndiyindən, insanlar silaha əl atmalı olub. Müxalifət partiyasının sədri bu səbəbdən silahlı qruplaşmanın hərəkətlərinə haqq qazandırdığını bildirib və onları antiterrorçular adlandırdı.

Ermənistan Milli Özünü təyinetmə Birliyinin sədri Paruyr Ayrikikyan da hakimiyyətin qan tökülməkdən qaçmaq naminə istefa verməsini və milli etimad hökumətinin yaradılmasını təklif edib.

Bu arada hökumət qüvvələri ilə qiyamçılar arasında baş verən silahlı toqquşma nəticəsində silahlı qrupun 4 üzvünün yaralandığı və iki üzvünün polisə təslim olduğu bildirilib. Bundan başqa, polis alayının binası qarşısında silahlıları dəstəkləyən 30-dək etirazçı saxlanılıb. Silahlı şəxslərdən Koryeqanov qardaşlarının atası Armenak Koryeqanovun mətbuata bildirdiyinə görə, əslində polis tərəfindən heç bir basqın olmayıb. Sadəcə, yaralı qiyamçıların polisə təslim edilməsi üçün razılıq əldə olunub. Yaralıların təslim edilməsi zamanı polis Pavel Manukyanı atəş açdı. Atəş zamanı onun oğlu Aram atasının yanına qaçdığı üçün polisler onu da yaralaydı. Qrupun digər iki üzvü isə yaralı yoldaşlarını xərəkə aparmağa gələrkən həbs olunublar. Avaneq Koryeqanov silahlı şəxslərin tələblərindən vaz keçməyəcəyini mətbuatın diqqətinə çatdırdı.

Digər məlumatda isə bildirilir ki, atışma zamanı silahlı qrupun üzvləri Aşot Petrosyan və Ovanes Arutyunyan yaralanıb,



Ermənilər bir-birini qırmaya qalıxdı - düşmən ölkə qarışdı

Qarabağ müharibəsi canilərindən biri də güllələnənlər arasındadır; silahlılar təcili yardım personalını girov götürdülər; Sərkisyanın istefası tələbləri ciddiləşir; milli etimad hökumətinin yaradılması təklifi irəli sürüldü; ABŞ isə Ermənistandakı vətəndaşlarına xəbərdarlıq çağırışı elədi...

İşğalçı ölkədəki durumu şərh edən "Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan çox çətin seçim qarşısında qalıb: "O, bir tərəfdən polis məntəqəsini ələ keçirən silahlı qrupu neytrallaşdırmaq məcburiyyətindədir, digər tərəfdən, qan töküləcəyini bildiyindən hakimiyyətin cəzasız qalması ilə qarşılıqlı münaqişəni başlatmaq istəyir. Ermənistanda bu hadisələr ona görə baş verir ki, cəmiyyət indiki hakimiyyəti seçki yolu ilə uzaqlaşdırmanın çətin olduğunu anlayır. Sərkisyan əlindən gələni hər şeyi edəcək ki, gələcək hakimiyyət onun və ya varisinin nəzarətində qalsın. İkincisi, erməni cəmiyyəti Dağlıq Qarabağdakı aprel uğursuzluğunun səbəbini məhz korrupsiyaya ilə əlaqələndirir. Yeni ordu o qədər korrupsiyalanıb ki, erməni hərbiçiləri qorumaq iqtidarında deyil, səfəlat fonunda generalların bahalı villalarını İrəvan ətrafında göz oxşayır. Ona görə də belə vəziyyətdə cəmiyyətin radikal hissəsi silaha əl atır".

Ekspert hesab edir ki, Sərkisyan həttə bu gün həmin polis məntəqəsini azad etsə belə, silahlı müxalifətin hakimiyyətlə növbəti qarşıdurmaya gedəcəyi istisna deyil: "Ermənistan yeganə ölkədir ki, silahlılar rahatca parlamente daxil olub ölkə rəhbərliyindəki əsas simaları qətlə yetirib. Ermənistanın tarixi bu millətin böyük terror təcrübəsindən xəbər verir. Əvvəllər bu terroru türklərə qarşı yönəldirdilər, indi isə türklərə əlləri çatmadığından bir-birilərinə öldürməyə başlayıblar. Bu proses hələ

uzun müddət davam edəcək".

Vəziyyətin kritikləşməsinə nəzər alan ABŞ-in Ermənistan

Erebuni rayonunda post-patrol xidməti alayının binasının silahlı qruplaşma tərəfindən ələ keçirilməsi hadisələri ilə bağlı öz vətəndaşlarına xəbərdarlıq edib.

Bununla bağlı məlumat səfirliyin saytında yerləşdirilib (*koordinat.az*). ABŞ diplomatik missiyası silahlı qruplaşmanın binaya nəzarəti davam etdirdiyini və şəhərdə vəziyyətin mümkün gərginləşmə ehtimalının qaldığını bildirib. Bununla əlaqədar səfirlik ABŞ vətəndaşlarına nümayişlərin keçirildiyi, eləcə də insan izdihamının yaşandığı yerlərə getməkdən çəkinməyi tövsiyə edib.

Görünən budur ki, işğalçı ölkədə baş qaldıran silahlı üsyanın tezliklə yatırılacağı və ölkədə nizamın bərqərar ediləcəyi xeyli problematiktir. Aprel müharibəsindən sonra hələ də özünə gələ bilməyən ordu rəhbərliyi və keçmiş Qarabağ döyüşçüləri ilə arasında dərin uçurum yaranan Ermənistan hakimiyyəti bu gün böhranlı vəziyyətdə üz-üzə qalıb. Üstəlik, cəmiyyət də Sərkisyan iqtidarına nə aprel-dəki itkilərlə müşayiət olunan uğursuzluqları, nə də ölkənin sonuncu "müstəqil ərazisini" - hava məkanını da Rusiyanın ixtiyarına verməsini bağışlaya bilmir. Bu mənada istisna deyil ki, Sərkisyanı qarşıda daha ağır günlər gözləyir. Yazı çapa hazırlanana qədər Ermənistanda qarşıdurma davam edirdi...

□ Elşad PAŞASOY

Başar Əsəddən Qarabağa və Sərkisyanın aqibətinədək

Türkiyə və Rusiya prezidentlərinin görüş tarixi, daha doğrusu, tarixi görüşünün vaxtı dəqiqləşdi. Prezidentlər avqustun 9-da Sankt-Peterburqda bir araya gələcəklər. Qarşıdakı görüş sözsüz ki, tarixi əhəmiyyət daşıyır. Bunu ən əvvəl ondan görmək olar ki, V.Putin məhz bu görüşə hazırlıqla bağlı Təhlükəsizlik Xidmətinin xüsusi toplantısını keçirib.



da Rusiya və Türkiyə arasında münasibətlərin yüksəlmə xətlə inkişafına təkan verir". Bunu isə politoloq Fikrət Sadiqov deyib. Onun sözlərinə görə, Rusiya və Türkiyə liderləri avqust görüşündə iki-tərəfli münasibətlərin müxtəlif istiqamətlərini təyin edəcəklər: "Liderlərin görüşündə birmənalı şəkildə iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın formatı əsas müzakirə predmeti olacaq. Hazırda baş verən bir sıra siyasi proseslər Moskva və Ankaranı daha sıx əlaqələr qurmağa vadar edir. Qərbin Türkiyəyə qarşı sərgilədiyi mənfi ba-

Putin-Ərdoğan görüşü: regionun taleyini dəyişəcək tandem

Qərb Türkiyə və Rusiyanı qədar ortaqlarına çevirir; gözlər Ərdoğanında, nəzərlər Peterburqda; Ankaranın qərarı nə olacaq?..

Ərdoğan-Putin təması "Su 24" insidentinə görə iki ölkə arasında qırılmış əlaqələrin bərpasından sonraya təsadüf edən ilk görüş kimi də diqqətdədir. Ola bilsin, həmin görüş çərçivəsində hansısa sənəd, protokol, anlaşma imzalanmasın. Ancaq elə bir ortaq bəyənət verilsin ki, bu, doğrudan da Cənubi Qafqaz daxil, böyük bir regionun taleyinə təsir ələsin. Yəni Peterburq danışıqları hansısa böyük mərhələnin başlanğıcı kimi də tarixə düşə bilər.

Belə bir gözlənti üçün indi heç vaxt olmadığı qədər ciddi əsaslar var. Məsələ ondadır ki, hazırda həm Rusiya, həm də Türkiyə - daha çox da təbii ki, Rusiya - Qərbdən, ABŞ-dən küskün və təcrid durumdadır. Qardaş ölkədəki son hərbi çevriliş cəhdində ABŞ-in "barmaq izi"nin tapılması, Avropa Birliyinin qiyam

məsələsinə laqeydliyi, Moskvanın isə dərhal həssas davranaraq Ankaraya dəstək nümayiş etdirməsi, Putinin Ərdoğanla zənd edərək onu müdafiə eləməsi Türkiyəni Rusiyaya daha da yaxınlaşdırıb; iki ölkəni faktiki şəkildə və heç vaxt olmadığı qədər tale ortaqlarına çevirib. 9 avqust danışıqlarının ən mühüm özəlliyi də budur.

Bəs iki lider zamanın dik-tə elədiyi şərtləri nə dərəcədə ciddiyyə alıb da irəliləyə birgə addımlar ata biləcəklər? Bunu yəqin ki, zaman göstərəcək. Çünki yaxınlıq üçün əsas və zəmin güclü olsa da, ziddiyyətli mövzularda da yox deyil. Söhbət ilk növbədə Suriya və PKK məsələlərinə fərqli münasibətdən gedir. Bellidir ki, ki, bu məsələlərdə, məxsusən də Bəşər Əsədə münasibətdə Moskva və An-

kara yetərincə fərqli baxışlara malikdir.

Əksər ekspertlər də Suriya mövzusunda nə dərəcədə anlaşma əldə olunacağına görə görüşün yekununa böyük təsir göstərəcəyi qənaətinədədir.

"Türkiyə və Rusiya prezidentlərinin görüşündə Putin ilk növbədə Ərdoğanın Əsədi devirməyə dəstək verməməyi istəyəcək". Bu sözləri siyasi şərhçi İlqar Vəlizadə axar.az-a açıqlamasında deyib. Politoloq Moskva və Ankaranın Suriya ilə bağlı siyasətində mühüm gedilərə imza atılacağını və tərəflərin bundan sonra ortaq şərtlər qarşılığında hərəkət edəcəyini güman edir.

"Son gedişatlar və Türkiyənin Rusiya ilə barışması fonunda Moskvanın Ankaraya yeni şərtləri olacaq. Türkiyə və Rusiya prezidentlərinin görüşündə çox ciddi hadisələr baş verəcək. Rusiya Türkiyəni ilk növbədə Suriyadakı mövcud rejimə qarşı konkret addımlar atmamağa və Əsədin devrilməsi ilə bağlı planlara dəstək verməməyə dəvət edəcək. Əlbəttə ki, Türkiyənin də Suriyada öz maraqları var. Əgər 2-3 il öncə Əsədi devirmək əsas tələb idisə, indi vəziyyət bir qədər dəyişib. Ankarada öz növbəsində Suriyadakı kürd birləşmələrinin neytrallaşdırmaq üçün Moskvanın

Beləliklə, Sankt-Peterburqda baş tutacaq Ərdoğan-Putin görüşü diktator Bəşər Əsəddən tutmuş, Dağlıq Qarabağ və Sərkisyanın aqibətinədək bir çox aktual mövzularda aydınlıq gətirir, satellit prezidentlərin taleyinə işıq sala bilər.

Beləliklə, Sankt-Peterburqda baş tutacaq Ərdoğan-Putin görüşü diktator Bəşər Əsəddən tutmuş, Dağlıq Qarabağ və Sərkisyanın aqibətinədək bir çox aktual mövzularda aydınlıq gətirir, satellit prezidentlərin taleyinə işıq sala bilər.

"Bir sıra hadisələr hazır-

□ Analitik xidmət

Hər siyasi fəslin öz müxalifətçiliyi...



Hüseyinbala SƏLİMOV

Bir neçə il əvvəlın söhbətidir. Konstitusiyaya ikinci dəfə düzəliş etmək nəzərdə tutulurdu...

Yanımda bir müxbir müxalifət liderlərindən birinə zəng edərək prezident seçkisi ilə bağlı iki dəfəlik məhdudiyətin götürülməsi haqda fikrini soruşdu. Müxalifətçi söz tapmayıb "Şeşki ki qalır!" dedi...

Demirəm, həmin müxalifət lideri saçını yolub ağlamalı idi. Yox, belə düşünmərdim, ən azı ona görə ki, bəzi müxalifət liderlərinin heç əməlli - başlı saçı da yoxdur...

Amma qeyri-ixtiyari beynimdən bir sual keçdi: "Görəsən, bu bəy dediklərinə heç olmasa, özü inanırmı?"...

Qəre, indi - konstitusiyaya üçüncü düzəlişlər ərəfəsində bu kiçik epizodu xatırladım. Həm də nədənsə xəff kədr bürüdü məni. Məsələ bundadır ki, bir vaxtlar müxalifət liderlərini heç olmasa, qarargahlarda tapmaq olurdu, indi hamısı evinə çəkilib...

Ona görə də çoxdandır onlara "sezon müxalifəti" deyirəm. Bəli, bu adamlar 2003-cü ilə qədər bir cür, 2003-cü ildən sonra isə başqa bir cür müxalifətçilik edirlər. Ona görə də bu ölkədə tək-cə təbiət fəsilələrindən danışmaq olmur, çünki siyasətin də "fəsilləri" var...

Nə isə... Keçim mətləbə. Bəli, hər şey elə gözləndiyi, adət etdiyimiz kimi oldu. Konstitusiyaya Məhkəməsi dərhal, ən qısa müddətdə Ali Qanuna təklif olunan düzəlişlərin məqbul olması və yaxud Əsas Qanunla ziddiyyət təşkil etməməsi haqqında rəy verdi. Ardınca da hökumətimiz referendumun tarixini təyin etdi...

Başqa cür ola da bilməzdi. Bizi də təəccübləndirən Konstitusiyaya Məhkəməsinin rəyinin məzmunu deyil, daha çox onun operativliyi oldu - digər məsələlərdə də belə sürət nümayiş etdirilsəydi, buna yalnız sevinmək olardı...

Təklif olunan düzəlişlərin məzmunu demək olar ki, hamiya məlumdur və mediada yetərincə işıqlandırılıb.

Deyim ki, hətta buna da sevinmək lazımdır. Şükür ki, bu ölkədə qanunların və onlara edilən müxtəlif düzəlişlərin məzmunu ilə cəmiyyəti məlumatlandırmaq hələki artıq hesab etmirlər...

Ona görə də çox qısa qeyd edək ki, düzəlişlərdə prezidentə parlamenti buraxmaq, növbədənənar prezident seçkisi təyin etmək səlahiyyətlərini vermək, prezidentlik üçün müddəti 5 ildən 7 ilədək artırmaq, vitse-prezidentlər institutu yaratmaq, prezident seçkisi üçün bu vaxta qədər nəzərdə tutulan 35, parlament seçkisi üçün mövcud olan 25 yaş məhdudiyətini götürmək təklif edilir...

Üstəlik, yeni təkliflərdə dünya təcrübəsində ən fundamental hüquqlardan biri sayılan mükiyyət hüququnun da məhdudlaşdırılması imkanları nəzərdə tutulur. Doğrusu, ümid edirdik ki, məhkəmə ən azı bu məqama diqqət yetirəcək. Amma yetirmədi...

Daha bir detal isə budur ki, dünyanın demək olar ki, əksər ölkələrində seçkilər üçün yaş məhdudiyətləri var. Bunun da mənası odur ki, milləti təmsil etməyə və ya ona rəhbərlik etməyə hazırlaşan şəxs müəyyən həyat təcrübəsinə və biliklərə malik olmalıdır. Düşünürdük, Məhkəmə heç olmasa, bunu da nəzərə alacaq. Fəqət, kimə deyirsən?...

Qəre, bu, 1995-ci ildə qəbul olunan qanuna sayca 3-cü düzəlişlər olacaq. Orta hesabla hər 7 ilə bir düzəliş paketi düşür...

Elə bu səbəbdən də bir sualı verməkdən heç cür özümü saxlaya bilmirəm. O sual da budur ki, əcəba, bu, konstitusiyadır, yoxsa partiya nizamnaməsi?!

İkinci düzəlişlər təşəbbüsü zamanı ölkənin Avropa Şurasına üzv olmasının müəyyən "hüquqi reallıqlar" yaratdığına bəhanə gətirdilər. Amma həmin düzəlişlərdən ən yadda qalanan proporsional seçki sisteminin tamam ləğv edilməsi oldu...

İkinci düzəlişlərin isə anonsu hətta təkliflərə qədər Milli Məclisdə dəfələrlə verilmişdi. Hakim partiyanın təmsilçiləri, yeri gəldi-gəlmədi, "Lazım gələrsə, Konstitusiyayı dəyişək!" - deyirdilər.

Dedilər və etdilər!.. Beləcə, Ali Qanuna ikinci düzəlişlər edildi və ən əsası da prezident seçkisi ilə bağlı iki dəfəlik məhdudiyət götürüldü...

İndi növbə üçüncü düzəlişlərindir. Avtoritar sistemlərin bir cəhəti "yaxşı"dır ki, burada bəzi "proqnoz"ları vermək elə də çətinlik törətmir. Ona görə də demək olar ki, əvvəlki iki düzəlişlər paketi necə qəbul olunubsa, bunlara da eləcə qəbul ediləcək!

Düzüdü, bir-iki müxalifətçi və ya siyasi fəal nəşə qımıldanmağa çalışdı. Amma hətta bunun özü də hakimiyyətin aktivinə yazılır. Belə təsəvvür yaranır ki, cəmiyyət, onun ayrı-ayrı fərdləri, qurumlar təklifləri təhlil və müzakirə edirlər!...

Bizim diqqətimizi isə başqa detal cəlb etdi. AXC hakimiyyətinin əsas funksionerlərindən biri yaxınlarda bildirdi ki, guya, həmin hakimiyyətin də dövründə vitse-prezidentlik institutu təsis etmək planları olub!

Nə demək olardı bu haqda?.. Hər bir azərbaycanlı heç bir çətinlik çəkmədən indi təklif edilən düzəlişlərin, eləcə də vitse - prezidentlik institunun yaradılmasının hansı "zərurət"dən doğduğunu deyə bilər...

Amma AXC hakimiyyəti ilə bağlı sual yaranır. Görəsən, AXC hakimiyyəti dönəmində vitse - prezidentlik institutu nə üçün nəzərdə tutulmuşdu? Güman etmirəm ki, həmin keçmiş funksionerlərin buna ağlabatan cavabı olsun, çünki ağıllı siyasətçi olsaydı ən azı indiki məqamda belə "açıqlama" verməzdi...



Türkiyədə Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tikintisi yekunlaşır

Türkiyə ərazisində Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tikintisi layihəsi 87 faiz başa çatıb.

"Trend"-in İHA agentliyinə istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Türkiyənin nəqliyyat, gəmiçilik və kommunikasiyalar naziri Əhməd Arslan deyib.

Onun sözlərinə görə, Bakı-Tiflis-Qars dəmir yolunun tikintisi qrafik üzrə gedir və Qars çayı üzərindən iki dəmir yolu körpüsü tikilir.

Dənizi hasarlayanları, xüsusilə qanunsuz olaraq dəniz kənarında villa sahiblərini yaxın zamanlarda böyük "sürpriz" gözləyir. Bu istirahət mövsümündə gündəmə gələn məsələ artıq hökumət tərəfindən müzakirə olunur. Yerli sakinlərin istirahətinə tam şəkildə mane olan bu məqam həm də Azərbaycana gələn xarici turistlərin də zövqünü korlayır. Bir növ dənizin hasarlanması əcnəbi turistləri geri itələyir. Bütün bunlar hökumət tərəfindən təftiş olunur.

Modern.az-ın xəbərinə görə, Xəzərin imkanlı məmurların girovluğundan geri alınması üçün ciddi işlər aparılır. Demək olar ki, söküləcək hasarlar, villaların tam siyahısı hazırdır. Bununla da imkanlı şəxslər, olı qarxlar, yüksək çinli məmurlar zəbt etdikləri ərazilərdən çıxmağa vadar olacaqlar. Bu isə əbəs yerə deyil. Belə ki, ilin əvvəlindən Azərbaycanda dəniz sahilində torpaq sahələrini icazəsiz hasarlayan şəxslərə qarşı cəza tədbirləri sərtləşdirilib.

Dövlət başçısı İlham Əliyev "İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" 2015-ci il 18 dekabr tarixli qanunun tətbiqi və "İnzibati Xətalər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Qanunun tətbiq edilməsi barədə 2000-ci il 29 avqust tarixli fərmanında dəyişikliklər edilməsi haqqında fərman imzalayıb. Dəyişikliklərə əsasən, Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus olan bölməsində sahilboyu 20-50 metr zolağın altında olan torpaq sahələri ilə bağlı tələblərin pozulmasına görə cərimələr müəyyən edilmişdir.

Həmin torpaq sahələrinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının icazəsi olmadan hasara alınma yolu ilə və ya digər üsullarla bağlanmasına, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının icazəsi ilə hasara alma digər üsullarla bağlanması zamanı tikinti konstruksiyalarının dəniz və onun sahilində su ilə qurunun temas xətinin görünməsinin və ya dəniz sahilində gediş-gəlişin məhdudlaşdırılması və yaxud



Dənizkənarı hasarlar, villalar söküləcək - siyahı hazırdır

Ekspertlər məsələyə fərqli istiqamətlərdən yanaşır; hökumətin hansı addımı atacağı maraqlıdır...

100 metrdən bir dövlət sərhədinin mühafizəsinin təmin olunması məqsədilə eni 6 metrdən az olmayaraq sahilə birbaşa keçidin təmin olunmaması məqsədilə fiziki şəxsləri 4 min manat, vəzifəli şəxsləri 8 min manat, hüquqi şəxsləri 40 min manat miqdarında cərimə gözləyir.

Bildirilir ki, bu cərimələr dövlətin iqtisadi və ya təhlükəsizlik mənafehlərinin təmin edilməsi ilə əlaqədar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının qərarı olmadan həmin torpaq sahəsində dəniz sahilinə gediş-gəlişin məhdudlaşdırılmasına görə də tətbiq olunacaq. Sadalanan

xətalər təkrar törədildikdə, fiziki şəxslər 5 min manat, vəzifəli şəxslər 10 min manat, hüquqi şəxslər 50 min manat cərimə ediləcək. Yaxın vaxtlarda layihənin təsdiqlənəcəyi gözlənilir.

Qeyd edək ki, hazırda qüvvədə olan İnzibati Xətalər Məcəlləsinə əsasən, qanunvericiliklə müəyyən edilmiş qaydada istifadəyə və ya icarəyə verilən Xəzər dənizinin Azərbaycana məxsus olan bölməsinin sahilboyu 20-50 metrlik zolağının altında olan torpaq sahələrinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının icazəsi olmadan hasara alma yolu ilə və ya digər üsullarla bağlanması və ya dəniz sa-

hilinə gediş-gəlişin məhdudlaşdırılmasına görə fiziki şəxslər 15 manatdan 25 manatadək, vəzifəli şəxslər 30 manatdan 50 manatadək, hüquqi şəxslər isə 100 manatdan 150 manatadək miqdarda cərimə edilir. Bu xətalərin il ərzində inzibati tənbeh almış şəxs tərəfindən təkrar törədilməsinə görə fiziki şəxslər 25-35 manat, vəzifəli şəxslər 60-80 manat, hüquqi şəxslər isə 150-250 manat cərimə edilir.

Ekspert Qubad İbadoğlu məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, bu istiqamətdə dəfələrlə qərarlar olsa da, nəticəsi olma-

dənizlə malik olduğu mülkün arasında heç bir hasar yoxdur. Hətta hər hansı vətəndaş onun evinin qarşısında da dənizdən istifadə edə bilər, bu hüquqa malikdir. İnanmıram ki, indiki halda verilən qərar reallaşacaq. Çünki dəfələrlə bu istiqamətdə müəyyən qərarlar olsa da, yenə də problem yerində qalıb. Ola bilər ki, bəzi hallarda cərimələr nəzərdə tutulub. Bundan sonra da məsələ yenə də gündəmdən çıxacaq, adamların yadına düşməyəcək. Artıq yay mövsümündən sonra məsələ aktuallığını itirəcək".

Ekspert Natiq Cəfəri isə musavat.com-a deyib ki, bəzi

qərarlarla iş görmək istənilirdi görünür: "Amma orada da bir sual meydana çıxır. Belə bir vəziyyətin yaranmasının məsuliyyəti kimin üzərindədir? İllərdir ictimai rəyde, ictimaiyyət arasında, qəzetlərdə, mətbuatda dəfələrlə bu məsələ qaldırılıb. Niyə onda fikir verilməyib və vəziyyətin bu həddə gəlib çatmasına səbəb olublar? Bu vəziyyətə görə kim məsuliyyət daşıyacaq? Bundan başqa, qanunvericilik var idi ki, tikintilərin aparılması dəniz sahilində 150 metrə qədər yaxında ola bilməz, uzaqda olmalıdır. Sonra bu, 20 metrə qədər dəyişdirildi. Gələn göstəriş əsasında bu rəqəm dəyişdirildi.

Bunun məsuliyyəti kimin üzərindədir? Bu məsələlər mütləq cavabını tapmalıdır. Hər halda, görünən odur ki, müəyyən qərarlar var, qərarlılıq var. Çünki ictimai rəyde bu hasarların olması çox ciddi neqativ reaksiya doğurur. Ola bilər ki, ictimai rəyi nəzərə alaraq, xalqın düşündüyünü də edirik mesajını vermək xatirinə bəzi işlər görülsün, hasarların və tikintilərin sökülməsi prosesi baş versin. Sadəcə, burada mülkiyyət məsələsi də çox önəmlidir. Yəni mülkiyyət toxunulmazlığının təmin olunması da çox önəmlidir. Qərarların hansı şəraitdə, mülkiyyət hüququnun qorunması məsələsi də önəmlidir ki, mülkiyyət hüququ varmı, onu kim verir, hansı əsasla verilib? Yəni bunlar, bu suallar çox geniş şəkildə cavabını tapmalıdır ki, yənidən belə bir problemlərlə biz üzləşməyək. Qanun hamı üçün bərabər, eyni olsun. Amma düşünürəm ki, müəyyən addımlar atılacaq, müəyyən yerlərdə belkə də insanlara bir mesaj vermək üçün hətta televiziya-ların iştirakı ilə belə söküntü işləri həyata keçirilsin. Yaxın gələcəkdə ola bilər ki, biz bunların şahidi oluq".

□ RÖYA RƏFİYEVA

Azər Tağıyevi ömürlük sədr edəcək konfransa hazırlıq başladı

5 sayılı Vəkil Məsləhətxanasında toplantı təyin olundu

Xəbər verdiyimiz kimi, Vəkillər Kollegiyasının (VK) sədri Azər Tağıyev gizli şəkildə konfransa hazırlaşır. İyulun 27-də 5 sayılı Vəkil Məsləhətxanasında konfransa nümayəndələr seçilməlidir. Toplantının saat 5-də baş tutacağı bildirilir. Redaksiyamıza daxil olan məlumatlara görə isə A.Tağıyevin tapşırığına əsasən vəkil kontorlarının rəhbərlərinə tapşırılıb ki, iyulun 15-dən başlayaraq, yaxın vaxtlarda keçiriləcək konfransa nümayəndələr seçinsinlər.

Belə xəbərlər var ki, A.Tağıyev konfransa nümayəndə kimi göndəriləcək vəkillərin adlarını da əvvəlcədən müəyyən edərək kontorlarda keçiri-



lənəcək yığıncalarda seçilmələrini istəyib. Əgər A.Tağıyevin adlarını təqdim etdiyi vəkillər "seçilərə" konfransa nümayəndə kimi göndərilərsə, o, rekord səs çoxluğu ilə yenidən VK sədri olacaq. Bu dəfə A.Tağıyev ömürlük olaraq VK sədri kreslosuna əyləşməlidir.

Bunun gerçəkləşəcəyini söyləmək üçün real əsaslar var. A.Tağıyevin siyahısı üzrə konfransa 100-ə yaxın vəkil göndəriləcəkdir. Əvvəlcədən "seçilmiş" vəkillərin adı bülletenlərə salınmış A.Tağıyevə "səs verəcək"ləri də şübhəsizdir. VK sədrinin seçki planı baş tutsa, o, 100 faizlik səsle sədr olmasını indidən təmin edib. Amma mənbəmiz deyib ki, A.Tağıyevin gizli şəkildə keçirmək istədiyi konfrans istənilən halda legitim olmayacaq. Konfransın keçirilməsi üçün kollegiyanın 1000-dən artıq üzvü olmalıdır. Bu gün Azərbaycanda vəkillərin sayı 900-ü aşmır. Bu halda onun ömürlük sədrliyi də qeyr-legitim ola bilər.

□ E.HÜSEYNOV



Dünya Bankı Azərbaycanda problemlı kreditlərlə də məşğul olacaq

Dünya Bankı (DB) Azərbaycanın bank sektorunda problemlı kreditlərin sayını azaltmaq üçün ölkə hökuməti ilə işləyir. Bunu «Trend»ə DB-nin Cənubi Qafqaz üzrə regional direktoru Mersi Tembon deyib.

Onun sözlərinə görə, Hazırda DB maliyyə sektoruna texniki dəstək göstərir: "Bunun üçün bizim bank sektorunun inkişafı üzrə çalışan müvafiq komandamız var. Bildiyiniz kimi, hökumət manatın üzən məzənnə rejiminə keçib, həmçinin ölkədə devalvasiya (2015-ci ilin fevral və dekabr aylarında) baş verib və nəticədə səkkiz bank likvidlik problemləri üzündən bağlanıb".

M.Tembon qeyd edib ki, buna görə də DB hökumətlə problemlı kreditlərin həcmi azaltmağa kömək etmək üçün çalışır: "Bu öz növbəsində, likvidlik çatışmazlığı problemini azaltmağa imkan verəcək".

Ermənistan paytaxtında baş verənlərin son aylarda intensivləşən Qarabağ danışıqlarına mənfii təsir edəcəyi artıq heç kəsə şübhə doğurmur. Aprel müharibəsi zamanı orduya ağır itkilər verən Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan həm müdafiə naziri Seyran Ohanyanın, həm də birinci Qarabağ müharibəsində iştirak etmiş "könüllülər" in itaətsizliyi ilə üzləşib.

Ancaq 17 iyuldan etibarən polis binasını əlində saxlayan silahlı dəstəni tam zərərsizləşdirməyə təəddüd etməsi müəmmalara səbəb olub. Bəzi ehtimallara görə, qeyri-müəyyənliyin davam etməsində Rusiya amili həlledici rola malikdir. Ancaq bu da var ki, aprel atəşkəsinə nail olduqdan sonra tərəfləri bir araya gətirən Rusiya Qarabağda sülhə nail olunması üçün ciddi bir prosesə start verib. Hətta Rusiya XİN başçısı Sergey Lavrov tərəflərin heç vaxt olmadığı qədar razılaşmaya yaxın olduğunu demişdi.

Bir sıra ekspertlər isə ilin sonuna qədər Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların azad olunmasına başlanacağı barədə proqnozlar da irəli sürüb. Lakin bu kimi açıqlamalar Ermənistan'dakı müharibə tərəfdarları tərəfindən sərt qarşılandı. Məhz bundan sonra güzəştlərə qarşı çıxan və üstünlük, Sərkisyan iqtidarına ultimatum verən "Şuşa" batalyonunun sabiq komandiri Jirayr Səfilyanın həbsi ətrafında baş verənlər Qarabağ danışıqlarını da dalana dirəyə bilər.

Ermənistan mediası isə diqqəti daxildən yayındırıb Azərbaycan-Ermənistan qoşunlarının təmas xəttinə yönəltməyə çalışır. Ötən gün erməni mətbuatı Qarabağdakı separatçı quruma istinadən 27 iyul gecəsi "Qarabağ-Azərbaycan sərhədində" (?-E.P.) Azərbaycan ordusunun atəşkəs rejimini 38 dəfə pozduğunu dair iddianı tirajlayıb. Bildirilir ki, Azərbaycan tərəf erməniləri snayper və müxtəlif kalibrli silahlardan 100 dəfədən çox atəşə tutub. Ermənilər onu da iddia ediblər ki, təmas xəttində Azərbaycan ordusunun pilotsuz uçan aparatı da müşahidə edilib. Beləliklə, düşmən ölkə aprel müharibəsi zamanı erməniləri vahiməyə salan Azərbaycanın pilotsuz aparatlarını xatırlatmaqla Sərkisyan hakimiyyətinə meydan oxuyan müxalifləri neytrallaşdırmaq istəyir.

Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi isə düşmənin yalanlarını təkzib edib. Rəsmi xəbərdə bildirir ki, erməni silahlı bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan da istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini ümumilikdə 9 dəfə pozub. Göründüyü kimi, ermənilər atəşkəs pozulması hallarını azı dörd dəfə şişirtməklə üsyan əhvalında olan erməni xalqını sakitləşdirmək, hər an başlaya biləcək müharibə təhdidi ilə qorxutmaq istəyir. Azərbaycanın müdafiə naziri Zakir Həsənov isə bugünlərdə cəbhə bölgəsində bir və çox güman ki, düşmənin təxribatlarının dərhal qarşısının alınması üçün müvafiq tapşırıqlarını verib.

İyulun 17-də Ermənistan polisinin patrul-mühafizə polkunun binasını zəbt edən, 1 polis zabiti, daha 4 polis əməkdaşını isə yaralayan silahlı birləşmənin məhv edilməsi istiqamətində addımların atılmaması ortaya xeyli suallar çıxarır. Bəzi müşahidəçilər S.Sərkisyanın qiyamı silahlı yolla yatıracağı halda ölkəboyu üsyanla qarşılaşa biləcəyindən qorxduğunu deyir. Digər versiyaya görə, proseslərin arxasında daha güclü qüvvələrin dayanması səbəbindən, silahlı qrup üzvləri hazırların ssenarinin, sadəcə, üzdəki təmsilçiləri olduğundan Ermənistan hakimiyyəti riskli tədbirlərə əl atmır. Polis binasını zəbt edən silahlılar Jirayr Səfilyanın azadlığa buraxılmasını, S.Sərkisyanın prezident postundan istefasını tələb edirlər. Hələ ki lokal toqquşmalarla bağlı xəbərlər gəlməkdədir. Virtualaz.org-un xüsusi müxbiri xəbər verir ki, polis alayının binası qarşısında silahlıları dəstəkləyən 30-dək etirazçı saxlanılıb. Onların arasında yaşlaq, qadınlar, qocalar və "Asparez" qəzetinin redaktoru Levan Barseqyan da var. Hökumət qüvvələri qiyamçı Qağık Yeqiazaryanı girov götürüblər. İrəvanda qiyamçıları dəstəkləmək üçün küçələrə çıxmış müliki şəxslərin həbsi başlayıb. Polis səddi yaxınlığında isə 3 müxalifət fəali saxlanılıb. Bundan başqa, qiyamçılardan Aram Akobyan da güc strukturlarının əlinə keçib. Ermənistan'dakı Qarabağ müharibəsi canilərindən ibarət olan Veteranlar Birliyi də mitinq iştirakçılarna qoşulub. Bu barədə polkovnik Razmik Petrosyan bəyan edib. Razmik Petrosyan Serj Sərkisyan rejiminə qarşı barışmaz mövqeyi ilə tanınır.

Bu arada erməni mediası ilginc məlumat açıqlayıb. Bildirilir ki, Rusiya Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı planının pozulması üçün Ermənistan'dakı hadisələrə müdaxilə edəcək. Publika.az Ermənistanın Lragir saytına istinadən bu haqda xəbər yayıb. Yazıda deyilir ki, İrəvanda keçirilən aksiyada siyasətçilər tez-tez bu haqda danışırlar: "Baş verənlər Moskvanın Qarabağ və erməni-türk sərhədinin açılması ilə bağlı planlarını pozur. Türkiyə də bu məsələdə Rusiyayı dəstəkləyir, çünki Rusiyanın planı Qarabağın Azərbaycanca qaytarılmasını nəzərdə tutur. Məhz mümkün Rusiya müdaxiləsi ilə bağlı mitinq keçirənlər hakimiyyəti xəbərdarlıq edir və buna icazə verilməməsi tələb olunur. Görünür, bu ehtimal artıq reallığa çevrilir. Xüsusilə son günlər Rusiyanın "Alfa" xüsusi təyinatlıla-



Qarabağı azad etmək üçün unikal şans

İşğalçı ölkədə qanlı hadisələr davam edərsə, Azərbaycan durumu dəyərləndirib antiterror əməliyyatı ilə təmizləmə işinə başlaya bilər



Toğrul İsmayıl:
"İşğalçı ölkədə baş verənlər Qarabağ məsələsində Azərbaycanın şansını artırır"

rının gəlişi və rus təyyarələrinin səmada görünməsi haqda söhbətlər gəzir". Ekspertlər isə Sərkisyan hakimiyyətinin daxili problemi aradan qaldırmaq üçün Qarabağda müharibə edə biləcəyi ehtimalını dəyərləndirirlər. Erməni ekspert Akop Badalyan isə qeyd edib ki, Rusiya Ermənistan'dakı vəziyyətdən ciddi şəkildə narazıdır. "Çünki baş verənlər onun "Kazan prinsipləri" ilə Qarabağ münaqişəsini həll etməyinə mane olur. Hansı ki, bu, Qarabağın qaytarılmasını nəzərdə tutur. Ola bilər ki, belə situasiyada Qarabağda müharibə yenidən alovlansın", - deyə o bildirib.

Üsyançıları dəstəkləyən Ermənistanın ən məşhur müğənni və bəstəkarlarından biri Ruben Haqverdyan R.Haqverdyan isə deyib: "Mən bir şeyi bilərəm: Serj Sərkisyanı hakimiyyətə Rusiya xüsusi xidməti gətirib və bu gün də əlindən gələni edir ki, onu postunda saxlasın. Sərkisyan da əvəzində xalqımızı məhv edib, Ermənistanı



Siyavuş Novruzov:
"Qısa müddətdə bu məsələ sülh yolu ilə həllini tapmayacağına, digər üsullardan istifadə edəcəyik"

Rusiyanın poliqonuna çevirmək istəyir" (virtualaz.org). Azərbaycan vətəndaşlarını sözsüz ki, işğalçı ölkədə yaşananların Qarabağ məsələsinə nə dərəcədə təsir edəcəyi düşündürür. Bu situasiyada Azərbaycanın düşməne sarsıdıcı zərbə vurmasını təklif edənlər də var. Amma siyasi təhlilçilər hələlik buna ehtiyac görmür.

Politoloq Toğrul İsmayıl hesab edir ki, müdaxilə ən son variantdır: "Amma Ermənistan daxilində böhran dərinləşərsə, Azərbaycan ordumuzun durumunu dəyərləndirərək, ilk mərhələdə Dağlıq Qarabağ ətrafındakı əraziləri antiterror əməliyyatı ilə təmizləmə işinə başlaya bilər". **Ekspert şübhə etmir ki, işğalçı ölkədə baş verənlər Qarabağ məsələsində Azərbaycanın şansını artırır:** "Daxildəki qarışıqlıqlar ölkəni zəiflədir və belə bir situasiyada ölkə kənara diqqət ayıra bilmir. Bizim torpaqların itirilməsi də daxil olunduqdan sonra Ermənistan əhalisi özünə yeni prezident, parla-

ment seçəcək. O baxımdan Qarabağ məsələsinin həlli həmin qüvvələr üçün çox ciddi nəticədir".

Deputat xatırladı ki, qarşıdurmada iştirak edənlərin əksəriyyəti Qarabağ müharibəsində cinayət törətmiş şəxslərdir: "Onlar da bilir ki, sülh sazişi imzalandıqdan sonra beynəlxalq məhkəmə qarşısında cavab verməli olacaqlar. O baxımdan da onlar cinayətkar əməllərini ört-basdır etmək üçün bu cür qarışıqlıq yaradırlar. Həmin qüvvələr Ermənistan'da qeyri-qanuni yaşayıblar, hakimiyyəti ələ keçiriblər və qanunsuz yolla külli miqdarda sərvət əldə ediblər. Ona görə də belə gərginlik yaradırlar".

S.Novruzov bu hadisələrdə S.Sərkisyanın şəxsin maraqlı olduğunu vurğuladı: "Ermənistan rəhbərliyi bununla həmsədrə, beynəlxalq təşkilatlara çatdırmaq istəyir ki, guya Ermənistan əhalisi münaqişənin güzəştli yollarla həllinə öz etirazını bildirir və bu, ondan asılı məsələ deyil. Amma diqqətə baxsaq, görürük ki, bu qarşıdurmada iştirak edənlərin böyük əksəriyyəti Azərbaycan vətəndaşı olmuş ermənilərdir".

Danışıqların tələyindən narahatlığını açıq şəkildə ifadə etməyən həmsədr isə növbətçi açıqlamalarla gündəmdə qalmağa çalışır. **ATƏT-in Minsk Qrupunun amerikalı həmsədri Ceyms Uorlik bildirib ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan qoşunların təmas xəttində və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində ATƏT-in monitoring qrupunun genişləndirilməsi məsələsində razılığa gəliblər.** "Minsk Qrupunun həmsədrləri prezidentlər Vyanada və Peterburqda gərginliyin azaldılması və münaqişənin sülh yolu ilə həlli üçün danışıqlar prosesinin sonrakı inkişafına dair götürüdükləri öhdəliklərin reallaşdırılması istiqamətində aktiv iş görür. Prezidentlər Qarabağda təmas xətti və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində ATƏT-in monitoring qrupunun genişləndirilməsi məsələsində razılığa gəlib. Hər iki tərəfdən yüksək səviyyəli rəsmi şəxslərin cəlb olunması ilə münaqişənin nizamlanması üzrə danışıqların davam etdirilməsi planlaşdırılır. Diplomatik istiqamətdə proses tərəflər arasında gərginliyin azaldılması üçün vacibdir", - deyə Uorlik açıqlamasında qeyd edib.

İki gün əvvəl Ermənistan ordusunun Tovuz rayonu istiqamətindəki ərazilərdə yanğın törətdiyi barədə xəbər yayılmışdı. Şübhə yoxdur ki, işğalçı ölkə gərginliyi iki ölkə arasındakı sərhədlərə daşımaq istəyir. Ancaq o zaman susan, erməni təcavüzünə son qoymaqla bağlı çağırış etməkdənsə, təmas xəttində və Azərbaycan-Ermənistan sərhədində ATƏT-in monitoring qrupunun genişləndirilməsi məsələsində razılığa gəlinməsi məsələsini dövrüyyəyə buraxıb. Hər halda, çarəsizliyin əlamətidir...

Qiyamın ən böyük zərbəsi türk ordusuna dəydi

Türkiyə Silahlı Qüvvələri əvvəlki nüfuzunu qaytara biləcəkmə?

Türkiyədə 15 iyulda baş verən qiyam cəhdindən sonra heç şübhəsiz ki, ən böyük zərbələrdən biri Türkiyə ordusuna dəydi. Ordu içində yerləşmiş bir qrup zabitin təşkil etdiyi hərbi çevriliş cəhdi nəticəsində Türkiyədə və türk dünyasında böyük dəstəyə sahib, NATO-nun ikinci ən böyük ordusu və dünyada ilk "onluğa" daxil olan Türkiyə ordusu ciddi zərbə aldı.

Son məlumatlara görə, qiyam cəhdində şübhəli bilinərək həbs olunanların sayı 8831 nəfərə çatıb. Bunlarla yanaşı, saxlanılanlar arasında 163 general və admiral da var. Nəzərə alsaq ki, Türkiyə ordusunda fəaliyyətdə olan 358 general və admiral var, o zaman rəqəmin böyüklüyünü yazmağa gərək qalmır.

Ancaq təbii ki, ən böyük zərbə ordunun birliyi, bütönlüyü, ictimaiyyət arasındakı nüfuzu və siyasi təsir gücünə dəyə bilər. Doğrudur, indi Türkiyə hakimiyyəti də baş verənlərin və ya ümumi prosesin fonunda ordunun nüfuzuna da zərbə vurulduğunu anlayır. Bu səbəbdən də siyasi hakimiyyət bütövlükdə ordunun ictimai qınağa məruz qalması üçün bu cinayətin kiçik bir qrup tərəfindən törədildiyini vurğulayır. Ancaq bu nə qədər mümkün olacaq, indi onu demək çətindir. Ordunun içərisində Baş Qərargah reisinin yaverlərinə

qədər, generallar içərisində cinayətkar qrupun yerləşməsi fikri ictimaiyyətdə ciddi müzakirələrə və ümitsizliyə səbəb ola bilər. Bu səbəbdən də indi Türkiyədə dövlət orqanlarını və ordunu təmizləməklə yanaşı, onun nüfuzunu qoruyub saxlamaq da ciddi vəzifəyə çevrilib.

Türklər tarix boyu savaşı bir xalq obrazına malik olmaqla birlikdə, əsgər, ordu dövlətin dayağı, xalqın güvənc yeri kimi qəbul olunub. Türk milləti isə savaşı xalq olaraq bunu tarix yaddaşı kimi qəbul edir. Bu səbəbdən də ordu kultu hətta modern respublika dönəmində belə xalq arasında inam, güvən yeri olub. Türkiyədə "əsgər ocağı" deyilən ifadə xalqın orduya inamının bir göstəricisi olub. Mustafa Kamal Atatürkün işğal ordularına qarşı savaşı, türk xalqını bir əsgər xalq kimi, savaşıaraq qalib gəlməsi nəticəsində Türkiyədə Cümhuriyyətin qurulma-



sı sonrakı tarixdə də orduya inam və hərbə ehtiramı qoruyub saxlayıb.

Buna qədər Türkiyədə bir neçə dəfə hərbi çevriliş baş versə də, insanlar arasında orduya güvən və inam sarsılmayıb. MHP sədrinin 15 iyul olayları zamanı yerdə uzadılmış əsgərin (*güman ki, döyülərək*) başı üzərində "bozqurd" işarəsi tutan gənci dərhal həbs edib cəzalandırmağı tələb edən çıxışı internetdə böyük dəstək topladı. MHP sədri bu çıxışında bir maraqlı etiraf etdi. Dedi ki, hətta bundan əvvəlki hərbi çevriliş zamanı günahkar ol-

duğunu bilsələr də, orduya heç kim əl qaldırmayıb. Ancaq 15 iyulda bu vəziyyət fərqli oldu. İlk olaraq Türkiyə ordusuna məxsus hərbiçilər xalqa atəş açdılar. Sonra isə olanlar bəllidir. İndi isə Türkiyə ictimaiyyətinin bu vəziyyətdən necə çıxacağı əsas suallardan birinə çevrilib.

Yuxarıda da qeyd etdiyimiz kimi, Cümhuriyyət dönəmində Türkiyədə ordu hər zaman dövlətin əsas gücü olmaqla yanaşı, konstitusiyaya səviyyəsində xüsusi haqlara sahib olub, hökumətin və siyasi hakimiyyətin təsirindən uzaq qalıb. Ancaq bu-

dayandırılması, ittiham olunan generalların bəraət almasından sonra ordunun nüfuzu yenidən yüksəlib. Məsələn, SONAR araşdırma şirkətinin 2015-ci ilin yanvarına hazırladığı sorğuya əsasən, Türkiyə əhalisinin 83,6 faizi orduya güvənir. Bu, dövlət orqanları arasında ən yüksək etimad göstəricisi hesab olunur.

Yenə də SONAR-ın 2016-cı ilin aprelində açıqladığı rəy sorğusuna əsasən, Türkiyə əhalisinin 84,2 faizi TSK-ya güvənir. Bu, Türkiyədə dövlət qurumlarına olan ən böyük dəstək olub. İkinci sırada gələn polisə yalnız 67,5 faiz əhali güvənir. Hökumətə isə cəmi 49 faiz güvənir.

Göründüyü kimi, son illərdə ordu Türkiyədə ən güvənilir və etimad edilən bir qurum olub. Ancaq aydın məsələdir ki, son çevrilişdən sonra bu rəqəmdə də azalma olacaq. Hökumətin bu narahatlığı diqqətə alaraq ordunun nüfuzunu qorumağa yönəlmiş addımlarının bu məsələdə nə qədər effektiv olacağını indidən demək olmaz. Bundan başqa, indi bir çox yerli ekspertlər ordunun hamısının deyil, yalnız xəyanətə bulaşan qrupun qəzəbə səbəb olduğunu desə də, bu ayrımın xalq arasında nə qədər effektiv olacağı məlum deyil.

Bundan başqa, hökumətin ordunun Müdafiə Nazirliyinə və ya baş nazirə tabe etdiriləcəyi planı haqda açıqlamaları var. Əgər bu dəyişiklik olarsa, Türkiyə ordusu əvvəlki müstəqil qurum imicini itirəcək ki, bu da onun əvvəlki qədər nüfuzlu quruma çevrilməsi imkanlarını azaldır. Bu məsələdə ordu və dövlət bürokratiyasının qərarları və müqavimətinin də təsiri olacaq.

Sonrakı illərdə "Ergenekon" və "Balyoz" məhkəmə prosesləri və onlarla general da daxil olmaqla, çoxlu sayda zabitin dövlət çevrilişi cəhdi ittihamı ilə həbs olunması orduya güvənə mənfi təsir edib və bu da sosial sorğularda əksini tapıb.

Ancaq sonrakı illərdə, xüsusən də "Ergenekon" prosesinin

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Fətullah Gülen məqaləsində nə yazıb?

"Xidmətdəki tərəfdarlarım "darbə" cəhdinə qatılıblarsa...."



FETÖ lideri Fətullah Gülen ABŞ-a müraciət edərək ölkəsinə geri qaytarılmamasını xahiş edib.

"Məni Türkiyəyə qaytarmayın. Mən və dostlarım Qərbin xidmətindəyəm", - deyərək bildirdi.

Bu sətirlər onun "New York Times" qəzetinə yazdığı məqaləsindən götürülüb.

"Qərbi demokratlardan aydın düşüncəli müsəlmanlara ehtiyac hiss etdiyim bir vaxtda mən və xidmət göstərən dostlarımız Qərbin yanında olduq, indi bizi Türkiyəyə göndərmək ədalətli olmaz", - deyərək bildirdi.

"New York Times" qəzetində öz adıyla bir məqalə qələmə alan F. Gülen orada qeyd edib ki, 15 iyulda baş verən "darbə" cəhdini şiddətlə

qınayır. Onun yazdığına görə, 1999-cu ildən bəri yaşadığı və evim dediyi Pensilvaniyadan Türkiyəyə təslim edilməsi tələb olunur. Gülen qeyd edib ki, Türkiyədəki darbələrin ağrısını hər zaman çəkib: "Xidmətdəki tərəfdarlarım darbə cəhdinə qatılıblarsa, mənə xəyanət ediblər".

Xidmət hərəkətilə bu günə qədər hər zaman ABŞ-ın və Qərbin yanında yer aldığını qeyd edən Gülen Türkiyə prezidenti Erdoğanın onu tələb etməsi ilə bağlı da aşağıdakıları yazıb: "Onun məqsədi dəlil çatışmazlığına baxmayaraq, mənim Türkiyəyə verilməyimi təmin etməkdir. Erdoğanın istədiyini vermə arzusu anlaşıla bilər. Amma ABŞ bu məsələdə dirənməlidir".

□ Sevinc TELMANQIZI

İran hökuməti türkləri təhqir edənləri mükafatlandırdı

Ötən ilin noyabr ayında türkləri təhqir edən "Fitilə" verilişinin üzvləri mükafatlandırılıb.

Musavat.com İran mətbuatına istinadən bildirir ki, iyulun 25-də Firdovsi Dərneyi və İslami İrşad və Mədəniyyət Nazirliyi "Fitilə" qrupunun üzvlərini "Uşaq və yeniyetmələr üçün ən yaxşı proqram hazırlayan" qrup elan edərək mükafatlandırdı.

Xatırladaq ki, İran televiziyasının 2-ci kanalında yayımlanan "Fitilə" adlı televiziya verilişində türklər təhqir olunmuşdu. Belə ki, uşaqlar üçün nəzərdə tutulan proqramda diş fırçası ilə tualet fırçası arasındakı fərqi bilməyən, dişlərini tualet fırçası ilə fırçaladığı üçün ağzı qoxuyan bir türk uşağı təsvir edilmişdi. Verilişin yayılmasından az sonra Güney Azərbaycan vilayətlərində geniş şəkildə etirazlar keçirilmişdi. Aksiyalar zamanı çoxlu sayda etirazçı saxlanılıb həbs edilmişdi və həbslər bu gün də davam etməkdədir.

Bugünlərdə isə məlum olduğu kimi, İranın "Tər-i No" qəzetində türklər təhqir olunaraq bədbəxt, kişiliyə layiq olmayan birisi kimi təqdim olunub. Onun ardından isə "Fitilə" verilişinin üzvlərinin mükafatlandırılması Güney Azərbaycanda yaşayan soydaşlarımızı daha da hiddətləndirib, narazı kütlənin qəzəbini daha da artırıb. Nəticədə ötən gün iyulun 26-da bununla bağlı Cənubi Azərbaycanın Urmiya və Təbriz şəhərlərində kütləvi şəkildə etirazlar keçirilib, şüarlar səsləndirilib. Təhlükəsizlik qüvvələri etirazların qarşısını almağa çalışıb, çoxlu sayda milli-mədəni feal saxlanılıb.

Sosial şəbəkələrdə yayılan məlumatlara görə, milli-mədəni fəallar bugünlərdə yenidən etiraz aksiyaları keçirməyi planlaşdırır.

□ Xalidə GƏRAY



"Bakı Metropoliteni" ödənişsiz kurs təşkil edir



"Bakı Metropoliteni" QSC "Qatarın qəbulu və yola salınması üzrə növbəti" peşəsi üzrə ödənişsiz kurs təşkil edir. QSC-dən APA-ya verilən məlumata görə, kurs 1 ay müddətində davam edəcək və kursu müvəffəqiyyətlə bitirənlər "Bakı Metropoliteni" QSC-nin hərəkət xidmətində müvafiq peşə üzrə işlə təmin ediləcək.

Kursda iştirak tələbləri: olunandır
 Xanımlar üçün; * Qeydiyyat: Bakı şəhəri
 * Yaş: 18-30 arası Kursda iştirak etmək istəyənlər "Bakı Metropoliteni"
 * Boy: minimum 170 sm QSC-nin rəsmi veb-səhifəsinin "Karyera və əməkdaşlıq" bölməsinə daxil olub elektron müraciət formasını doldurmalıdır. (<http://metro.gov.az/az/career/workforum>)
 * Təhsil: minimum orta təhsil Anket doldurularkən "İşləmək istədiyiniz işin adı" xanasına "Qatarın qəbulu və yola salınması üzrə növbəti" peşəsinin qeyd edilməsi zəruridir.
 * Dil bilikləri: Azərbaycan dili - Əla Müraciət üçün son tarix 5 avqustdur.
 * Xarici dil bilmək arzu-



Qaradağ sakinləri qorxu içində; bir məhəllədə silsilə oğurluqlar baş verir

Paytaxtın Qaradağ rayonu, Sahil qəsəbəsi, Məhərrəm Seyidov küçəsinin sakinləri son günlər evlərini tərk etməyə qorxurlar. Oğurlar Məhərrəm Seyidov küçəsindəki yaşayış binalarını özlərinə hədəf seçiblər. Naməlum şəxslər binalara daxil olaraq, vətəndaşları qarət edirlər.

Səhər Cabbarova da zərərçəkənlər sırasındadır. Onun evdə olmamasından istifadə edən cinayətkarlar mənziləndən pul və qızıl oğurlayıblar. Bu barədə zərərçəkənə qonşuları xəbər verib. Qusar rayonundan yaşadığı Sahil qəsəbəsinə gələn Səhər Cabbarova mənzilə girəndə gözlərinə inanmayıb.

Səhər Cabbarova deyib ki, gəlinin qızillərindən 1 dəne fotoaparət, 1 dəne planşet aparıblar. Evdə 1800 dollar, 200 manata yaxın pul olub: «Bu vaxta kimi eşitməmişəm ki, bizim məhəllədə oğurluq olub. Son aylarda oğurluq çoxalıb».

Cabbarova DİN-in 102 qaynar xəttinə zəng edərək məlumat verib. Qaradağ RPİ-nin 38-ci polis bölməsinin əməkdaşları əraziyə gəliblər. Mənzildən barmaq izləri götürüldü. Küçə sakinlərinin sözlərinə görə, bundan əvvəl binaların liftlərinin motorları oğurlanıb. Polis axtarışları davam etdirir. (Region TV)

Bakının bir neçə yerində qrun sularının səviyyəsi qalxıb

Bu ay Bakının bir neçə yerində qrun sularının səviyyəsi qalxıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin geoloji planlama ekspedisiyasının dəstə rəisi Rafiq Həsənov APA-ya bildirib ki, iyulda Bakının bir neçə yerində qrun sularının səviyyəsi qalxması nəticəsində subasma prosesi baş verib.

Dəstə rəisi qeyd edib ki, Sabunçu rayonunda Maştağa-Zəbrat və Şuşa şəhərciyində iyul ayı ərzində qrun sularının səviyyəsi qalxıb və subasma qeydə alınıb.

Elan

Qəbələ rayonunun Vəndam kəndində gözəl bir mey-
 və bağ satılır. 60 sot sahəsi var, 86 ağac, qoz, şabalıd, qızıl əhmədi alması, fındıq, hamısı bar verir. Bağ dağ ətəyindədir, kvadratdır, qazi, işığı, suyu var. Çox gözəl bağdır. Xeyir iş səbəbindən çox münasib qiymətə satılır.
 Əlaqə telefonu: (070) 335-90-15.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks halqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
 Tel: (055) 776-70-34

Dələduzluqda təqsirləndirilən qadın məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində dələduzluqda təqsirləndirilən İradə Vəliyevanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başa çatıb. APA-nın məlumatına görə, hakim Tamella Nəsrullayevanın sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən İ. Vəliyeva şərti cəza ilə azadlığa buraxılıb.

Qeyd edək ki, Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin Cinayət Axtarış Şöbəsi və 18-ci polis bölməsi əməkdaşlarının birgə keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Cinayət Məcəlləsinin 178-ci (dələduzluq) maddəsi ilə axtarıbda olan 1973-cü il təvəllüdü İradə Vəliyeva tutulub.

Bir gündə iki intihar: Bakıda qadın, Şəkiddə kişi özünə qəsd etdi

Səkiddə iki uşaq atası intihar edib. Hüquq-mühafizə orqanlarından APA-nın Şəki-Zaqatala bürosuna verilən məlumata görə, iyulun 26-da saat 23.00 radələrində Şəki şəhəri, Güllüklü məhəlləsi ev 3 ünvanında yaşayan, 1965-ci il təvəllüdü Nadir Mustafa oğlu Ağayevin yaşadığı evin çardağında asılmış meyiti aşkarlanıb. Onun özünü öldürdüyü müəyyənənlişib.

Faktla bağlı Şəki Rayon Prokurorluğunda CM-in 125-ci (özünü öldürmə həddinə çatdırma) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, araşdırma aparılır.

Bakının Binəqədi rayonunda isə 45 yaşlı qadın intihar edib. "Report" xəbər verir ki, H.Hüseynov küçəsi ev 21-də yaşayan Gülnarə Abdullayeva özünü öldürmək məqsədilə sirke turşusu içib.

Toksikologiya Mərkəzinə yerləşdirilən qadın orada dünyasını dəyişib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Qaxda kişini ilan sancdı, qonşusu zəhəri sorub özü də zəhərləndi

Qaxda 46 yaşlı kişini ilan sancıb. Qax Mərkəzi Rayon Xəstəxanasından (RMX) APA-nın Şəki-Zaqatala bürosuna verilən məlumata görə, iyulun 26-da saat 23:30 radələrində Qax şəhəri Məmmədli Məmmədov küçəsi ev 15-də yaşayan 1970-ci il təvəllüdü Əhməd Məmmədiyev oğlu Hacıyev ilan sancma xəsarəti ilə, onunla eyni küçədə yaşayan 1986-cı il təvəllüdü Elşən Yaqub oğlu Musayev isə zəhərlənmə əlamətləri ilə xəstəxanaya daxil olub.

Həkim müayinəsi zamanı məlum olub ki, Əhməd Hacıyev və Elşən Musayev axşam saatlarında Kümmük çayının kənarında istirahət edən zaman ilan qəfildən Əhməd Hacıyevin sol ayağının topuq nahiyəsindən sancıb. İlan sancmasından sonra Elşən Musayev Əhməd Hacıyevin ilan sancan nahiyəsindən zəhər bədəne keçməsinə dəyə sorub. Bu səbəbdən Elşən Musayevdə qismən zəhərlənmə əlamətləri bürzə verib. Hər iki şəxs xəstəxananın cərrahiyyə şöbəsinə yerləşdirilib. Əhməd Hacıyevə lazımi tibbi yardım göstərilib, ilan zəhəri əleyhinə qarşı zərər vurulub, vəziyyəti orta-ağır qiymətləndirilib. Lazımi tibbi yardım göstərilən Elşən Musayevə ilan zəhərinə qarşı zərər vurulmasa da, o, həkim nəzarəti altındadır.



«Bakcell» yeni satış və xidmət mərkəzinin açılışını edib

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti öz xidmət və məhsullarını abunəçilərinə daha yaxın etmək məqsədilə satış və xidmət mərkəzləri şəbəkəsini genişləndirməyə davam edir. Şirkət H.Z. Tağıyev küçəsi, 19 ünvanında yeni konsept və dizaynda olan satış və xidmət mərkəzinin açılışını edib. Bu xidmət mərkəzi «Bakcell» abunəçilərinə geniş çeşiddə xidmətlər təqdim edir. Şəhərin mərkəzində yerləşən bu mərkəzdə abunəçilər həm «Bakcell» xidmət və məhsulları haqqında məlumat əldə edə, həm də bir çox mobil texnoloji yeniliklərlə tanış ola və müxtəlif mobil cihazları sınaqdan keçirə bilərlər.

"Abunəçilərimizə daha yaxın olmaq üçün Bakının mərkəzində istifadəyə verdiyimiz bu yeni satış və xidmət mərkəzi innovativ yanaşma baxımından digərlərindən fərqlənir. Burada hər şey abunəçilərin rahatlığı üçün düşünüldü. İnnovativ mobil operator olaraq abunəçilərimizin xidmət və məhsullarımızdan daha rahat şəkildə faydalanmaları üçün müasir dövrün tələblərini mütləq şəkildə nəzərə alırıq. Bu, şirkətimizin dinamik inkişafının tərkib hissəsidir",-deyə «Bakcell» şirkətinin baş icraçı direktoru cənab Nikolai Bekers bildirib.

Hazırda «Bakcell»-in paytaxt və bölgələrdə 30 xidmət mərkəzi öz abunəçilərinə ən üstün müştəri xidməti göstərir. Şirkət öz xidmətlərini abunəçilərinə daha yaxın etmək üçün satış və xidmət şəbəkəsini daha da genişləndirəcək.

Kişilər!!! Axırmıca şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

"BakuBus" hesabət verdi: 163 sürücü məsuliyyətə cəlb olunub

Nəqliyyat agentliyi isə sərnəşinlərin kondisionersiz, çirkli avtobuslardan nə vaxt qurtulacağını açıqladı



"BakuBus"un 163 sürücüsü məsuliyyətə cəlb olunub". Bu nu "Yeni Müsavat"ı a açıqlamasında "BakuBus" MMC-nin məlumatı və ictimaiyyətə əlaqələr şöbəsinin müdiri Mənsur Piriyev deyib. O, "BakuBus"la bağlı hər bir sərnəşin şikayətinin qeydiyyatına alındığını və araşdırıldığını bildirdi: "4242 qaynar xəttinə daxil olan hər bir müraciətin araşdırılması zamanı aşkar olunmuş çatışmazlıqların həlli işin daha da səmərəli təşkil olunmasına imkan yaradır.

Onu da qeyd edim ki, daxil olan müraciətlərdə marşrut xətləri ilə bağlı məlumatlar istəyan, sürücü kobudluğu ilə bağlı şikayət edən, itmiş əşyalarla, intervallarla bağlı müraciət edən sərnəşinlər üstünlük təşkil edir. Əlbəttə, daxil olan hər bir şikayət qeydiyyata alınır və onun əsasında mütəxəssislər tərəfindən araşdırmalar həyata keçirilir. "BakuBus" avtobuslarında quraşdırılmış 24 saat görüntüləri qeydə alan videokameralar araşdırma zamanı obyektiv ne-

tice çıxarılması üçün işimizi xeyli asanlaşdırır. Təbii ki, əgər sərnəşinin şikayəti əsaslı olarsa və sürücünün qayda pozuntusu əyani şəkildə sübuta yetirilərsə, həmin sürücü haqqında qanunvericiliyə uyğun olaraq təcibir görülür.

2015-ci ilin sentyabr ayından bu günədək sərnəşin müraciətləri, aşkar olunmuş nizam-intizam və digər qayda pozuntuları əsasında 163 sürücü müvafiq olaraq müxtəlif səbəblərdən intizam məsuliyyətinə (töhmət, şiddətli töhmət) cəlb olunub. 59 nəfər sürücü vəzifə səlahiyyətlərini düzgün icra etmədiyinə görə və ciddi qayda pozuntuları əsasında işdən azad olunub. Bundan əlavə, göstərilən dövr ərzində 65 nəfər sürücüyə xidməti fəaliyyətində aşkar olunmuş nöqsanlara görə xəbərdarlıq edilib, 184 nəfər sürücü isə avtobusa vurduqları maddi ziyanı görə müxtəlif məbləğlərdə cərimə olunub".

M. Piriyev daxil olan şikayətlərin arasında əsaslıların

olduğunu da dedi: "Məsələn, qapını döydüm sürücü açmadı, pəncərəni açmaq istədim, sürücü icazə vermədi, avtobusda temperatur çox aşağıdı, yaxud istidi, kondisioneri sürücü qoşmadı və yaxud avtobus gec gəldi. Təbii ki, bütün müraciətlərə aydınlıq gətirilir. Avtobusun gecikmələri ilə bağlı müraciətlər isə əsasən səhər saatlarında, xüsusən 8:30 - 9:00 radələrində daxil olur. Bu müraciətlərin də araşdırılması zamanı aydın olur ki, əksər hallarda tıxac və ya işçi heyəti çox olan, idarə, təşkilat və mütəxəssislər qarşısında baş verən gecikmələrlə bağlı olur. Bu cür müraciətlərin araşdırılması isə daha az zaman alır. Çünki hərəkətdə olan avtobuslarımız mütəxəssislər tərəfindən onlayn şəkildə böyük monitora izlənilir, hətta hər hansı gecikmə olarsa, bunu sərnəşinlərdən də öncə bu sahəyə məsul əməkdaş görrür və dərhal aradan qaldırılması üçün tədbirlər həyata keçirir. "BakuBus" həmişə olduğu kimi gələcək fəaliyyətində də daxil

olan müraciətləri və sərnəşin məmnunluğunu daim diqqət mərkəzində saxlayacaq".

Sərnəşinləri narahət edən bir problem də paytaxtda fəaliyyət göstərən çirkli, kondisionersiz avtobuslarla bağlıdır. Daxil olan şikayətlərdə sərnəşinlər Bakının bir çox istiqamətlərində işləyən avtobusların "BakuBus" avtobusları ilə əvəz edilməsini istəyir.

Maraqlıdır, isti yay günlərində "cəhənnəm"ı xatırladan bu avtobuslar nə vaxt səliqəli, kondisioneri avtobuslarla əvəz olunacaq?

Bakı Nəqliyyat Agentliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Nuriyə Allahyarova gələn ilin may ayından etibarən kondisionersiz avtobusların olmayacağını dedi: "İlkin olaraq planda "BakuBus" avtobuslarının şəhərin mərkəzi istiqamətində 14 marşrut xətti üzrə fəaliyyət göstərməsi vardı. Amma hazırda "BakuBus" avtobusları 9 xətt üzrə istifadədədir. "BakuBus" avtobuslarının şəhər kənarla-

rında xəttə buraxılması məsələsi gündəmdə deyil. Bu avtobuslar ilkin vaxtdan ancaq mərkəz üçün nəzərdə tutulub. Belə gələcəkdə "BakuBus" avtobuslarının Bakı ətrafı qəsəbələrdə, kəndlərdə işləməsi nəzərdə tutula bilər. Amma hazırda bu barədə hansısa qərardan söhbət gəldə bilməz. Paytaxtda gələn il, may ayının 25-dən etibarən kondisionersiz avtobuslar olmayacaq. Təhlükəli, həm komforthem də təmizlik etibarili standartlara cavab verməyən avtobuslara gəlincə isə həmin avtobuslarla bağlı birmənalı şəkildə sentyabr ayından çox ciddi monitorinqlərin nəticəsi olaraq tədbirlər görülməkdir. Hələ ki biz müəyyən bir vaxt verdik. Bilirsiniz, daşıyıcılarla bağlı qərar tez və qərarlıdır. Daşıyıcıların çox istifadə etdiyi avtobusların durumlarını müqayisə edib bircümlü bir xətdən çıxarmaq nəqliyyatın hərəkətində xaos əmələ gətirə bilər. Ona görə də hələ ki bunu mərhələli şəkildə edirik. Sentyabr ayından bu məsələlə-

rin həllinə başlanılacaq. Bu avtobusların "BakuBus"la əvəz olunması haqqında qərar isə hələ ki yoxdur".

"Bakı kart"lara balans yükləmək üçün bir sıra dayanacaqlarda terminalların olmaması məsələsinə gəlincə isə N. Allahyarova dayanacaqların 80 faizində terminalların olduğunu dedi: "BakuBus" avtobuslarının keçdiyi dayanacaqların 80 faizində, həmçinin metro stansiyalarının giriş və çıxışlarında "Bakı kart" aparatları və ya milli-Ön "Bakı kart"ı a inteqrasiya olunub, quraşdırılıb. Dünyanın heç bir yerində kart aparatları, ödəmə terminalları hər bir dayanacaqda olsun deyər bir qayda yoxdur. İnsanlar bilməlidirlər ki, onların götürdükleri kartda müvafiq məbləğ olmalıdır. Yəni hər dəfə 20 qəpiq vurmalıdırlar. Bəzi dayanacaqlarda terminalların olmaması aparatın çox bahalı olması ilə də izah olunur ki, bu da yavaş-yavaş həllini tapacaq".

□ Günel MANAFLI

Bakıya gələn ərəblər terror təhlükəsi yarada bilərmi?

Ekspert: "Bu cür açıq formada hərəkət etmək İranın xüsusi xidmət orqanlarına xas davranış deyil"

Son günlər Azərbaycanda ərəblərin və iranlıların sayı xeyli artıb. Məlumatlara görə, iyul ayında Azərbaycana ərəb ölkələrindən 70 minə yaxın turist gəlib. Onların böyük bir qismi Bakıda istirahət etməyə üstünlük versələr də, regionlarda da ərəb və iranlılara rast gəlmək olur. Məisal üçün, Lahıcda hər şənbə və bazar günləri turistlərin arasında xeyli sayda ərəblər də olur.

Paytaxt ərazisində isə onlara xüsusilə alış-veriş mərkəzlərində, şəhərin mərkəzi küçələrində yerləşən iaşə obyektlərində rast gəlinir. Ərəblərin Azərbaycana gelişini iqtisadçı ekspertlər yüksək dəyərləndirir və bunun ölkə iqtisadiyyatına müəyyən faydalarından danışırlar.

Bəs Bakıda xeyli sayda ərəbin və iranlıların gəzəməsinin cəmiyyətimizə dini və təhlükəsizlik baxımından hansı təsirləri var?

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"ı təhlükəsizlik üzrə ekspert İlah İsmayıl danışıb. O bildirib ki, görünən budur ki, ərəblər Bakıya istirahət üçün



Politoloq: "Biz hər hansı bir sədd qoya bilmərik ki, oradan Azərbaycana az vətəndaş gəlsin"

gəlirlər: "Mən də müşahidə edirəm ki, son zamanlar Bakıda ərəblərin, iranlıların sayı xeyli artıb. Onlar sanki burada, İrandakı bəzi məhdudiyətlərdən canlarını qurtarıb istirahət edirlər. Turist kimi bu insanların Bakıya gəlib, hansısa təbliğat aparmaları görsənmiş. Yegənə təbliğatları onların zahiri görü-

nüshələrindədir. Bəli, Bakının ortasında xeyli qara çadralı qadınlara rast gəlinir. Bu, sanki alışqanlıq yarada bilər. Bundan başqa hansısa təbliğat yoxdur. Eyni zamanda nəzərə almaq lazımdır ki, ölkəyə gələnlərin əksəriyyəti ailələri ilə birlikdədir. Onların terror etmə imkanları aşağı səviyyədədir".

Ekspert bildirib ki, İran heç zaman öz vətəndaşlarından istifadə edərək Azərbaycan ərazisində hər hansı bir terrora cəhd etməyib:

"İran yeri gələndə bizim öz vətəndaşlarımızdan istifadə edib. İstər zamanında ora keçən azərbaycanlılardan, istərsə də elə burada cəlb etdikləri adamlardan istifadə ediblər. İranın hələ milliyətindən asılı olmayaraq öz vətəndaşı Azərbaycanda hər hansı bir terror aksiyası törətməyə cəhd etməyib. Ən azı bu, ictimaiyyətə məlum deyil. Ola bilər ki, gizli şəkildə olub, ancaq

larına xas davranış deyil. Sadəcə olaraq, son zamanlar müəyyən sanksiyalar götürüldükdən sonra canlanmalar baş verib. Görünür, bu da Bakıya onların axın etmələri üçün bir tərəfdir. Xoşagəlməyən sadəcə budur ki, iki addımdan bir qarşına qara çadralı qadınlər çıxır. Bundan başqa xüsusi bir zərər görmürəm. Turist ölkəyə yalnız xeyir gətirir. Məsələnin arxa tərəfini də dövlətin müvafiq qurumu var ki, onlar nəzarətə götürüb, lazımi addımları atırlar".

Məsələ ilə bağlı politoloq Elxan Şahinoğlu isə bildirdi ki, burada əsasən Azərbaycana səfər edən turistlərin hansı ölkədən gəlmələrinə diqqət etmək lazımdır: "Bəzi insanlar çoxsaylı ərəblərin Azərbaycana üz tutmasından narahatlığını bildirir. Ancaq əksinə, mən onların bura gəlmələrinin tərəfdarıyam. Azərbaycana nə qədər çox turist gələrsə, bu, ölkəmiz üçün xeyirdir. Onlar gəlib ölkəmizdə pul xərcləyirlər ki, bu da müəyyən mənada turizmin inkişafı üçün faydalıdır. Bundan ancaq sevinmək lazımdır. Dini təbliğat-

ta gəlincə isə deyər bilərəm ki, Azərbaycana gələnlər daha çox dincəlməyə meyllidirlər. İkincisi də onlar qısa müddətlik bura gəlirlər. Bu müddət ərzində inanmıram ki, onlar hər hansı bir təbliğat aparsınlar. 3-5 günə hansı dini təbliğatı aparmaq olar? Bu baxımdan, onların ölkəmizə gəlmələrində ciddi təhlükə görmürəm. Ona qalsa pullu ərəblər Qərbi ölkələrinə də gedirlər. Onlara həmin ölkələrdə də şərait yaradılır".

Politoloq bildirib ki, bura adətən onlar Dubaydan, Qətərdən, Səudiyyə Ərəbistanından gəlirlər ki, onların da terror törətmə ehtimalı çox azdır:

"Ancaq misal üçün, Misir və İraqdan onsuz da gələn yoxdur. Bəli, bu ölkələrdən kimsə gələrsə bundan şübhələnəmyələr. Bu baxımdan, vizalardan istifadə edib, ölkəmizə hansısa tərxiatçı qrupun gəlməsi az ehtimal olunur. O başqa məsələdir ki, terroradan heç bir ölkə sığortalınamayıb. Təhlükəsizlik tədbirlərinə ən çox önəm verən ABŞ belə 11 sentyabr hadisələrini önləyə bilmədi. ABŞ həm də Səudiyyə Ərəbistanı ilə mütəfiq ölkədir. Eyni zamanda Səudiyyə Ərəbistanı Azərbaycana da mütəfiqdır. Belə olan halda biz hər hansı bir sədd qoya bilmərik ki, oradan Azərbaycana az vətəndaş gəlsin. Yaxud da Qətəri götürək. Azərbaycan prezidentinin Qətərə də səfəri olmuşdu. Azərbaycan hakimiyyəti dəfələrlə bildirib ki, Qətər, Dubay, Birləşmiş Ərəb Əmirliyi kimi ölkələr Azərbaycana investisiya qoyuluşunda maraqlıdırlar. Əgər belədirsə, demək ki, biz gediş-gəlişə də müsibət yanaşmalıyıq".

□ Əli RƏİS



MÜSAVAT

Son səhifə

N 163 (6484) 28 iyul 2016



Sevgidən qurtulmaq istəyən... evlənməlidir

Dünyada çox yayılan bir fikrə görə, evlilik sevgini öldürür. Türkiyəli psixiatr Mehmet Sungur isə açıqlayıb ki, əslində sevginin dərmanı evlənməkdir. M.Sungur bildirib ki, sevgi görmə qüsuruna, evlilik isə həqiqətləri görmə xəstəliyinə dərmandır.

İnsanlar aşıq olanda onlar düşdükleri bu vəziyyətdən ancaq bir-birinə qovuşanda çıxırlar. Aşıq olan zaman münasibətlər fərqlidir. O zaman həyatın tək nöqtəsi sevdinin insan olur, heç nəyi görmək istəmirsən və sair. Amma insan evləndə bunların hamısı sona çatır. Evlilik insanları bir-biri üçün adlandırır. Daha dəqiq desək, sevgi xəyal edilənlə gerçək arasındakı fərq ortaya çıxana qədər keçən zamandır.



Bu qayda çox axmaqdır

Böyük Britaniyanın Edmont şəhərində velosiped sürmək hər oğulun işi deyil. Bunun üçün ya akrobat olmalısan, ya da ən azı üç əlin olmalıdır. Çünki şəhərin velosipeddən istifadə edənlər üçün özünəməxsus qəribə qanunu var.

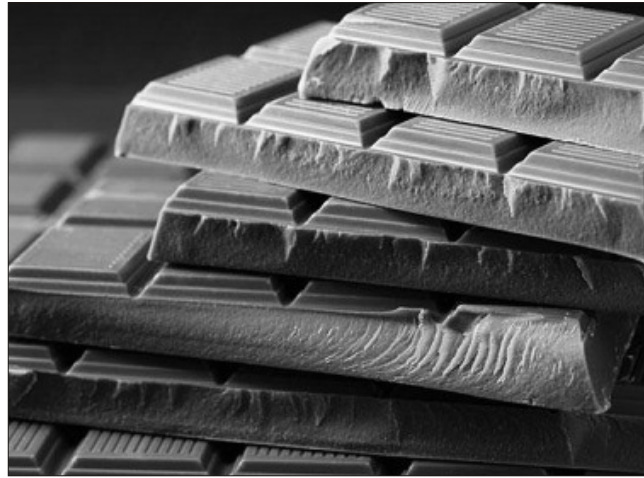
Şəhərin yol hərəkəti qaydaları tələb edir ki, velosiped sürən şəxs sağa və ya sola dönməyə döndüyü istiqaməti əli ilə göstərməlidir. Halbuki qanuna görə, velosipedçi velosiped sürərkən əllərini sükandan çəkməməlidir. Ona görə də edmontlular bunu sirk oyunbazlığı adlandırır.

Şokolad beyinə narkotik kimi təsir edir

Mičiqan Universitetinin (ABŞ) alimləri belə bir qənaətə gəliblər ki, şokoladın cazibə qüvvəsinin sirri onun insan beyninə tiryək kimi təsir göstərməsindədir.

İşlərinin əsas müddəaları Britaniyanın "Deyli Teleqraf" qəzetində dərc olunmuş tədqiqatçılar eksperimentlər zamanı müəyyən ediblər ki, şokoladın istifadə orqanizminin təbii kimyəvi enkefalin birləşməsi hasilatının artmasına səbəb olur. Bu neyropeptidlər morfinə bənzər təsire malikdir və insanda eforiya vəziyyəti yaradan endorfinlər qrupuna daxildir.

Tədqiqatın rəhbəri, professor Aleksandra Di Feliciantonio deyib: "Biz müəyyən etmişik ki, şokoladın beyinə təsir mexanizmi tiryəkin və ona bənzər vasitələrin təsiri kimidir. İnsan üçün şokoladın növbəti hissəsini yemək istəyini boğmaq çox çətindir".



ABŞ alimləri şirniyyatı sevdənləri narkomanlar üçün hazırlanmış metodikalarla müalicə etməyi məsləhət görmürlər. Amma artıq çəki təhlükəsi yaradan şirniyyata meyilliyi cilovlamaq üçün iradəli olmağa çağırırlar.

Kişilər əsəbi olanda kök qadınlara meyl edir

Kişilər stresli olduqları zaman kök qadınlara daha cazibədar hesab edirlər. İngiltərədəki Vestminster Universitetinin alimlərindən Viren Svaminin rəhbərliyi ilə baş tutan və nəticələri "PLoS One"-də yayımlanan araşdırmada göstərilib ki, Avropa ölkələrindən gələn təcrübələr iki qrupa ayrılıb. Bir qrupdan stress mühiti meydana gətirə bilmək üçün münsif qarşısında çıxış etmələri və riyaziyyat sualları həll etmələri istənilib. Qısa bir aradan sonra onlara arıq və kök qadınlara aid fotosəkil çəkərək göstərilib.

Ardınca isə ideal bədəni, eyni zamanda ən cazibədar qadın fotosəkilini seçmələri tələb edilib. Nəzarət qrupuna isə fotosəkillər stress mühiti olmadan göstərilib. Stress altındakı kişilər digər qrupdan daha çox kök qadınlara bəyəndiklərini deyiblər. Ən cazibədar olaraq da kök qadınları seçiblər.

Elm adamları seçimdə stress vəziyyətinin təsiri olduğunu bildirib. Alimlər insanların stress altında ikən etibarlı olma ehtiyacının artdığını, eyni zamanda kök qadınlara qida, sağlamlıq və törəməyi simvollaşdırdığını deyib. Seçim məhz bu səbəbdəndir.



Əri yuxusunda onu görmədiyi üçün... boşandı

Türkiyənin Mersin şəhərində qəribə məhkəmə iclası keçirilib. Saliha Şaşmaz adlı 34 yaşlı qadın 4 ildir evli olduğu ərinin boşanmaq qərarına gəlib. Buna səbəb isə ərinin bu 4 ildə onu bir dəfə də yuxusunda görməməsidir.

İnanılmaz dərəcədə axmaqlayan qadın şikayət ərizəsində bu faktı "diqqətsizliyin və soyuqluğun nümunəsi" adlandırıb. S.Şaşmaz deyib ki, o, həftədə heç olmasa iki dəfə ərinin də içində olduğu müxtəlif yuxular görür. Yerli mediaya açıqlamasında qadın bunları deyib: "Alimlər də sübut edib ki, yuxu insanın gün ərzində düşündüklərinin nəticəsidir. Əgər bu adamın yuxusuna menden başqa hamı, hətta Seda Sayan da girirsə, onunla evli qalmağın mənası yoxdur".

S.Şaşmazın əri Talih Şaşmaz isə deyib ki, çoxdandır həyat yoldaşı ilə yola getmirlər: "Bu da onun növbəti kaprizidir. Yuxu sadəcə bəhanədir. Yəqin özü də gec-tez bunu başa düşəcək. Bizim ailəyə uşaq lazımdır, o da bunu istəmir. Yuxunu bəhanə gətirir".

QOÇ - Qeyri-adi heç nə gözlənilməsə də, gününüzü maraqlı etmək üçün canfəşanlıqla artırmalısınız. Darıxdığınız adamların əhatəsində olun. Keçmiş problemlərdən danışib özünüzü yormayın.

Qoroskop (28 iyul) **Səbuhi Rəhimli**

BUĞA - Çox maraqlı bir gün yaşayacaqsınız. Bir tərəfdən hadisələrin zövqünüzə uyğunlaşması, digər tərəfdənsə maraqlı insanlarla rastlaşmağınız ovqatınızı yüksəldəcək.

ƏKİZLƏR - Yeni görüşlər üçün səmərəli vaxtdır. Yaxşı olar ki, əvvəlcədən təyin edilmiş işgüzar sövdələşmələri təxirə salmayasınız. Məhəbbətdə səmimi olun və kənar təsirlərə baş qoşmayın.

XƏRÇƏNG - Ola bilsin ki, çoxdan görmədiyiniz xeyirxah adamlarla rastlaşasınız. Belə olarsa, öz problemləriniz haqqında onlara danışmaq olar. Bu gün savab işlərinizin sayını artırın.

ŞİR - Dualarınızın sayını artırın, ziyarətgahlara gedin. Çalışın ki, Tanrıya zidd olan hərəkətlərə yol verməyəsiz. Belə etsəniz, ağrı-acılarınız da sovuşub gedəcək. Uzaq yola çıxmayın.

QIZ - Astroloji göstəricilər gün ərzində səhhətinizlə bağlı problemlərin artacağını bildirir. Yaxşı olar ki, fiziki işləri təxirə salıb istirahətə üstünlük verəsiniz. Ac qalmayın.

TƏRƏZİ - Deyirlər insanın hər şeydən əli üzüləndə məhəbbət budağından yapışır. Ulduzlar da bu təqvim üçün sizə məhz həmin tövsiyələri təlqin edir. Qəlbinizi sevgisiz qoymayın.

ƏQRƏB - Bir qədər təzadlı məqamlar yaşayacağınız gözlənilir. Buna baxmayaraq, yeni işgüzar əlaqələrə başlamağınız daxili nikbinliyinizi artıracaq. Təcrübəli adamlardan yararlanın.

OXATAN - Kifayət qədər uğurlu gündür. İstər qarşılıqlı münasibətlərdə, istər perspektivli sövdələşmələrdə, istərsə də maliyyə uğurlarına yetişməkdə ulduzlar yardımçınız olacaq.

OĞLAQ - Təxminən saat 15-ə qədər özünüzü təmkinli apara bilsəniz, gözlənilən tələtlərdən qurtulacaqsınız. Sonrakı ərafədə isə iki sürprizlə qarşılaşacaqsınız. Onların biri pulla bağlıdır.

SUTÖKƏN - Yaxşı olar ki, ixtiyarınızda olan bu təqvimdə özünüzü çox da üzüməyəsiz. Əks təqdirdə, səhhətinizlə bağlı xoşagəlməzliklər mümkündür. İstənilən mübahisədən uzaq olun.

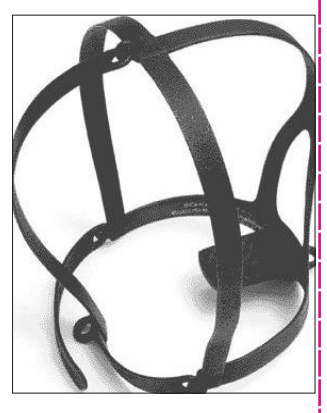
BALIQLAR - Bir qayda olaraq iyulun bu ərafəsi şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş yaradır. Lakin bu, saat 14-dən sonra mümkün ola bilər. O vaxta qədərsə, hər bir mübahisədən yayınmalısınız.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Qadının çox danışmasının qarşısını alan alət

"Scold's bridle" adlı alət orta əsrlərdə çoxdanışan qadınlara qarşı hazırlanıb. İlk dəfə Britaniyada istehsal buraxılan alət daha sonra Avropaya yayılıb. Bu dəmir maska qadınlara başına taxılırmış və bu maskada danışmaq mümkün deyilmiş.

Diqqəti cəlb etmək üçün maskanın üstündən hətta zıncırov da taxılırmış. Bu, daha çox imtiyazlı şəxslərin öz həyat yoldaşları üçün özəl olaraq hazırladığı alətdir.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

"Yeni Musavat"-ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750